

VAKIT

Birkaç güne kadar
Yeni tefrikamız
"Garp cephesin-
de sükûnet hü-
kümfermadır!"

Ucuzluk müsabakası
Tenzilat bonusu
23 Haziran Pazar günü
kullanılacaktır.

Fransızlarla yaptığımız itilâf imzalandı

İngiltere ve Amerika

Amerikanın yeni Londra sefiri M. Daves ile İngiltere başvekili M. Makdonald ahiren görüşüler ve matbuata beyanatta bulundular. Bu beyanat İngiltere ile Amerika arasında bir müddet sonra tahdidi teslihat müzakerelerinin yeniden başlayacağını ihlas ediyor ve iki memleket arasında mühim bir rekabet mevzuu olan bahri teslihat meselesinde bir uzlaşma teşebbüsü vuku bulacağı anlaşılıyor.

İngilterenin yeni amele hükümeti reisi daha iktidar mevkisine gelir gelmez M. Hoverle görüşmek üzere Amerikaya gideceği hakkında bir takım rivayetler çıkmıştı. Bu rivayetler hiç sebepsiz ve manasız da değildi: Çünkü amele fırkasının son intihabatta kazanmış muhafazakâr hükümetin Amerikaya karşı takibe başladığı siyaset neticesidir, denebilir. Filhakika muhafazakârlar Amerikaya karşı bir Avrupa ittifakı vücudunda getirmek istiyorlardı. İngiltere ile Amerika arasındaki bahri teslihat rekabeti günün birinde bir dünya harbine yol açacak gibi görülüyordu.

Bunun için öyle zannediyoruz ki son intihabatta amele fırkasının kazanmasına saik olan sebeplerden biri kadınların rey vermeleri ise ikinci bir sebep de muhafazakâr hükümetin Amerikaya karşı aldığı son vaziyettir. İngiliz eskârı umumiyesinde bir gün Amerika ile kendilerini harbe mecbur edecek herhangi bir siyasete temayül yoktur. İşte bu vaziyet harici siyasete daha fazla sulhperver görünen amele fırkasının galebesini mucip olmuştur.

Fakat acaba M. Makdonald Amerika ile İngiltere arasında başlayan rekabet mücadelesini tevkif etmeğe muvaffak olabilecektir? Bahri tahdidi teslihat meselesinde bir uzlaşma zemini bulabilecek midir? Her iki memleketi birbirlerine karşı zaruri birer rakip ve hasım haline getiren ahval ve şerait müteakibî vaziyetlerinin tabii bir neticesidir. Bu vaziyetleri değiştirmek de hükümet adamlarının iktidarı haricinde şeylerdir. Bu itibar ile İngiliz amele hükümetinin bu sahada ameli muvaffakiyetler elde etmesi çok müsküldür.

Diğer noktâ nazardan bugün mevkii iktidarda amele hükümetinin kendisi bile uzun bir zaman mevkini muhafaza edebileceğinden emin değildir. Daha sonra tahdidi teslihat meselesinde İngiltere ve Amerikadan başka diğer devletlerin de söyleyecek sözleri vardır. Onun için İngilterenin amele hükümeti ile Amerika arasında başlayacak tahdidi teslihat müzakerelerinin akıbeti hakkında çok ümitli görünmek hem isticel etmek hem de rarihi vekayii hakiki ceytanlarından tegâful eylemek olur.

Mehmet Asım

Matbuat kongresi

Üçüncü içtima ile nihayet buldu

Dünkü intihap, müzakere ve kabul edilen teklifler

Matbuat cemiyeti kongresi dün Türk ocağında üçüncü

İçti maını akdetmiş, reis ve umumî kâtip intihabını yapmıştır. Reisi lige 64 reyle Hakkı Tarık, umumî kâtip

teklifleriyete getirildi. Hakkı Tarık B. lige 47 reyle Ahmet Şükrü beyler seçilmişlerdir. Haysiyet divanı da Yunus Nadi, Neemetin Sadık, Mehmet Asım, Mehmet Nurettin, Kemal Salih beylerden teşekkül etmiştir.

Bundan sonra azanın tekliflerinin müzakeresine başlanmıştır.

Gezintilerle aslı azaya tertip eden masarifin kapatılması matbuat müntespelerinin Babialci varında toplamlarının temininden sonra yeni bina-

Ahmet Şükrü B. nun İstanbul semtinde olması için yeni esbap beyan olunursa teklifi, merhum Münir Bey ailesine 250-500 lira arasında mümasip tediyi suretlerinde bir yardım teminini, sigorta, taavün sandığı muamelelerinde mümkün olan kolay fakat sağlam şekiller aranması, aslı azanın vesaiti nakliyede tenzilatı tabi tutulması merkez heyetine bırakılarak cemiyetin butçesi kabul edildi ve gazeteciliğin iki eski üstadı Ahmet Rasim, Mahmut Sadık Beylere beyeti umumiye namına selâm gönderilmesi, tesis edercesine cemiyete olan büyük hizmetlerinden Hakkı Tarık, kongrenin bu harareti içtimalarını büyük bir samimiyetle idarede muvaffak olan reis Enis Tahsin Beyler kongre namına teşekkür edilmesi hakkındaki takrirler alkışlarla ve müteffakan kabul olundu, kongre böylece nihayet buldu.

Cemiyeti Belediye mürakabe encümeni dün Konservatuvar binasında toplanarak İstanbul nakledilmesine karar verilen şehir bandosunun butçesini gözden geçirmiştir. Encümen şehir bandosu muallimi Hulusî beyi de davet ederek kendisinden izah almıştır.

Verilen karara nazaran bando Sultanahmetteki Zabıtai Belediye mektebine nakledilecek ve şimdiye kadar Darülaceze bütçesinden idare edilirken, badema ayrı bir bütçeye tabi olacaktır.

50 mevcuttan ibaret olan bando İstanbula nakledildikten sonra daha faal bir hale geçecek ve her gün muhtelif yerlerde çalışacaktır.

Bando'ca'ki çocukların 32 si ilk tahsili bitirdikleri için orta tahsili ve Konservatuvar tedrisatını takibe mecbur tutulacaklardır.

Ali Hicret mektebi müdürü H. Hüsnü B. (Yeşil 2 inci sayfamızdadır)

Muahedede neler var? Mersin-Adana hattı bize geçiyor

Suriyedeki Türk emlâki ve hudutîşlerinde hangi esaslar kabul olundu?

Ankara, 22 (A. A.) — Hariciye vekili Tefik Rüşdü B. ile Fransız sefiri M. de Chamberun, ilkbaharda Ankarada müzakere edilmiş olan itilâfnameleri bugün saat on sekizde imza etmişlerdir. Bu itilâfnameler a-şğıdaki mevadi ihtiva etmektedir:

1 — Nusaybin ile Dicle üzerinde kâin «Ceziret İbni Ömer» arasındaki Türkiye-Suriye hududunun üçüncü ve son kısmına müteallik tahdidi hudut protokolü iki âkit taraf için memnuniyetbahşolan güzergâh aynı zamanda hem 30 mart 1926 tarihli Ankara mukavelenamesiyle müesses Türk-Fransız komisyonunun kararından hem de Türkiyeye tevcih eden nezaret ve himaye vazifelerinin ifası için muktazî ameli vesatların kendisine itası hususunda her iki memleketin müşterek menfaatinde mülehmdir.

2-Mersin-Adana-Tarsus hattının Türkiye tarafından ıstırası muamelesinin Fransa hükümetince tanındığına ve hattın onbeş gün zarfında Fransız şirketi tarafından Türkiyeye devrolunacağına dair teati olunan mektuplar, Türkiye hükümeti de işletmeye müteallik bütün hesabattan Fransız şirketini ibra ve Derbisiye-

Şehir bandosu daha faal bir şekilde sokuluyor

Cemiyeti Belediye mürakabe encümeni dün Konservatuvar binasında toplanarak İstanbul nakledilmesine karar verilen şehir bandosunun butçesini gözden geçirmiştir. Encümen şehir bandosu muallimi Hulusî beyi de davet ederek kendisinden izah almıştır.

Verilen karara nazaran bando Sultanahmetteki Zabıtai Belediye mektebine nakledilecek ve şimdiye kadar Darülaceze bütçesinden idare edilirken, badema ayrı bir bütçeye tabi olacaktır.

50 mevcuttan ibaret olan bando İstanbula nakledildikten sonra daha faal bir hale geçecek ve her gün muhtelif yerlerde çalışacaktır.

den Nusaybine kadar nakliyatın serbestisini temin eylemektedir. Evvelce aktedilmiş olan muahedeler vs itilâfnameler mucibince Türkiye ve Fransa hükümetlerinin haiz oldukları bilcümle hukuk tamamen mahfuzdur.

3 — 1926 tarihli Ankara mukavelenamesi ahkâmının tamamî tenfiz ve bu ahkâmın Türkiye ile-Fransa arasındaki dostluk münasebatının takviyesinden tahaddüs eden yeni vaziyet ile hemahenk olmasını [Alt tarafı 3 üncü sayfamızdadır]

Troçkiye hücum İngiliz gazeteleri ateş püskürtüyorlar

Londrada müntezir "Deyli Meyl," gazetesi Troçki aleyhinde şiddetli bir makale yazmakta ve onun İngiltereye kabul edilmesini istemektedir.

Deyli Meyl diyor ki: "Troçki gibi canileri istemiyoruz. Onun umumî harp esnasındaki hiyanet-kârane hareketi İngiltereye yarım milyon cana mal olmuştur. Harbin son senesinde ölen bütün İngiliz askerleri onun kurbanıdırlar."

Menfi hareket mi? Balıkesirde tevkifat var

Balıkesir, 22 (Vakit) "Müstaceldir" — Hoca Yakup meselesinden dolayı ve Balya müddei umumisinin gösterdiği lüzum üzerine bugün bu civarda (Dört Korucu) nahiyesinden üç kişi tevkif olunarak Balyaya gönderildi. Bunların arasında bir de eski meb'us vardır.

Balıkesir, 22 (Vakit) — Vilâyete gelen malûmata nazaran birkaç gün evvel Balyada Hoca Yakup namında serseri bir herif Türk milletinin en aziz varlıklarına tevfühatta bulunduğu için Bandırmada tahtı tevkife alınarak Balyaya geti-

Yunanlılar nikbin

Hariciye nazırları neler söylüyor?

Diyamandopolos dün Atınadan hareket etti

Atina, 22 (Aneksartitos) — Türk-Yunan müzakeratı hakkında

Papanastasiya tarafından meb'usan meclisinde verilen istizah takriri üzerine M. Venizelos mecliste izahat vermezden evvel firkalar Yunan hariciye nazırlarını M. Argiropulos nezdine davet ederek kendisine izahat vermeği daha müsip görmüştür. Maamafih firkaların reislerle yapılacak içtimada verilecek kararlar meclisi meb'usana tebliğ edilecektir.

Yunan hariciye nazırı M. Argiropulos gazetecilere beyanatta bütün meselelerin azamî itilâfperverlikle tetkik edilmiş olduğunu, itilâf husulünden ve Türkiye'nin Yunan tekliflerini kabul edeceğinden ümitvar bulunduğunu, müzakeratın iki hükümet arasındaki, dostane münasebatın daha ziyade inkişaf ettireceğini söylemiş ve ilâveten demiştir ki:

Bütün meseleler en küçük teferruatına kadar tetkik ve tamik edilmiş olduğu cihetle itilâfmenin esnası tetkikinde hiç bir müşkülata tesadüf edilmeyeceği muhakkaktır.

Atina, 22 (A.A.) — Hariciye nazırı, M. Diyamandopolos Türkiye — Yunanistan müzakeratı hakkında hükümetin talimatını hamil olduğu halde bugün Ankaraya gideceğini hariciye encümeninde beyan etmiştir.

Yunan murahhası M. Diyamandopolos Loit ekspres postasıyla bugün şehrimize gelecektir. Diyamandopolos ikinci murahhas Lukasla birlikte Ankaraya gidecektir. Türk ve bir taraf heyeti murahhasaları kâmilen Ankaraya gitmişlerdir. Yalnız başmuraahhasımız Tefik Kâmil B. son dakikada hareketini tehir etmiştir. Tefik Kâmil B. iki gün sonra gidecektir.

Vilâyet kadrosu Dahiliyenin 1929 kadrosu dün gelmiş ve memurlar haziran maaşlarını almışlardır. Vilâyetin yeni kadrosu geçen senenin aynıdır.

Hadisenin menfi propaganda mahiyetinde bulunduğu şayi ise de Valimiz Balya kaymakamlığı ve müddei umumiliği tarafından tamik edilmekte olan tahkikatın henüz neticelenmemiş bulunması hasebile bu hususta şümdiden birşey söylenemeyeceğini beyan etmektedir.

Vilâyet mahallinde bugün yarın hadise ve tahkikatı etrafında mufassal ve müebbet malûmat beldenmektedir. Hocanın yalnız oimadığı kanaati kuvvetlidir.

Plâklarda dilediğiniz San'atkarlar

Her plâktan 50 lira

Hikmet Rıza H. kimdir — İlk şarkıyı hang fabrikaya ve ne zaman söyledi — Başka söylediği parçalar

Büyük Postanenin mermer merdivenleri en üst kattanihayet buldu. Ve ben şöyle bir lâvha ile karşılaştım: İstanbul telsiz telefon şirketi...

İntizar odası ittihaz edilen koridorun bir köşesinde, bir yığın şapka ve bastonla birlikte bekliyordum. Radyo san'atkarları birer birer gelmeye başlaştılar.

Fakat Hikmet Rıza Hanım hâlâ görünmeleri de yoktu. Saat 7ye 10 var, 5 var derken, Hikmet Rıza H. da çıkageldi. Esmen genç bir hanım...

Mulâkat teklifimi, beni müteşekkîr bira-

kan bir sü huletle kabul etti. Fakat vakit de pek dardı. Radyonun konserine topu topu 4-5 dakika kalmıştı. Hikmet Rıza hanım da bu konsere iştirak edecekti.

Mulâkatı bir solukta yapıya karar verdik ve Hikmet Rıza H. anlatmaya başladı:

Tahsilimi Selçuk hatun sul-tanisinde yaptım. Babam Di-

vanı muhasebatın eski memurlarından Mustafa B. dir. Yene evvel evlendim, ve askı olan zevcimle birlikte Anadolu nun şark ve garp vilâyetlerinde uzun müddet doluştım.

Sonra İstanbula geldik. İlsene evvel, ilk defa plâğ şarkı söyledim. İlk şarkılarım Sahibinin sesi ne verdim. Bu

Lebimde açar ken.. isimli parçadır. Bu plâğın arkasında Şebnemde bir gül vardır. Geçen sene Kolumbiyaya da söyledim. Söylediğim parçalar arasında

Ruhumda bahar açtı, Son Hatıra, Kırpıkların, Kapı-

na düşen benim, Seni candan severim gibi parçalar vardır.

— Hf. son hatırası Nezihe H. söylemiş midir?

— Evet o da söylemiş, — Vakit de kalmadı. Aferdersiniz. Sizi bekletiyorum.

— İstağfurullah, efendim, geç kalmadım. Yetişirim. Siz suallerinizi sorunuz.

[Alt tarafı 3 üncü sayfamızdadır]

Yeni tefrikamız

"Garp cephesinde sükûnet hükümfermadır!,"

Senelerden beri bütün dünyanın beklediği Harp romanını bir Alman muharriri yazdı. Bu roman Alamyanda çıkar çıkmaz hemen Fransız ve İngiliz lisanlarına tercüme edildi.

Son gelen Amerikan gazeteleri de haber veriyorlar ki bu müthiş roman, Amerikada birden "100,000," nusha basılmıştır.

Bu romanın muharriri, umumî harpte düşüşen ve hayatlarının baharında mahvolan bütün gençlerin hislerine tercüman oluyor.

Bu eserde asker ve harp hayatını, cephe gerisini bütün belâgatile göreceksiniz.

En açık bir lisanla, ve hakikati bütün çıplaklıkla gösteren bir üslûpla yazılmış olan bu romanı okuyupda şarsılmıyacak kimse yoktur. Bu dehşetli mevzu kimsi bigâne kalamıyacak...

İranda çıkan isyanın yeni safhaları

Âli ticaret mektebi

Ulumu âliye kısmında memlekette iktisadi ehliyeti temin eden fikir adamları yetiştirilecektir

Mektebin muhtelif kısımlarına ait istikamet ve hedefler

Kıymetli ilmi müesseselerimizden Âli ticaret mektebinde sümestir ve rüs imtihanları başlamıştır. Muntazam devam eden (600) talebeye malik bulunan mektebin muhtelif kısımlarında bu sere (130) hanım ve erkek talebenin mezun olacağı tahmin edilmektedir.

Yarım asırlık bir tarihe malik bulunan bu ilmi müessesesi gelecek ders senesinden itibaren bilhassa derin bir tekâmül eseri gösterecek, bir çok mesal şubeleri hedeflerine doğru kat'i veçhelerini almış buluncaklardır. Mektebin yeni ve kıymetli müdürü Hüsnü B. bu hususta yüksek bir faaliyet göstermektedir.

Hüsnü B. bir muharririmize mektep ve istikameti hakkında şu mühim malumatı vermiştir:

Bu ilmi müessesesinin yarım asırlık bir tarihi var. Son on iki yıldanberi mektepte hocalık ettiğim için mukayese ve hükümlerimde aldanmadığımı zarinederek diyebilirim ki Âli Ticaret mektebi külliyesi gittikçe daha mükemmel unsur yetiştirecektir.

Müdris ve muallim arkadaşlarımızın yüksek ehliyetlerine yakından vakit bulunmaktığı bana bu itimadı veriyor.

Hükümetin sarfettiği büyük emeklere mukabil ne kadar iyi netice alırsak şükran borcumuz ancak eda etmiş olabiliriz.

Teşkilatımız iyidir. 3000 ciltlik kütüphanesi, 30000 lira kıymetindeki yeni ve muntazam Kimya ve Fizik laboratuvarlarıyla emtia müzesi ve sair tesisatıyla müessesesi mükemmel ve emsallerinden farklı değildir.

Biliyorsunuz ki müessese birinin mütemimi sayılmıyan, fakat derece derece aynı gayeyi takip eden bir külliye'dir. Bu kısımların en yükseği, «Hautes Etudes» mukabil olan «Ulumu Âliye Ticariye» dir ki burada tedrisat fakültatif mahiyettedir; bu sene 31 mezun verecektir.

Ben bu kısmın memlekette iktisadi ehliyeti temsil eden

Ali ticaret mektebinden bu sene mezun olacak Hanım ve Ef.ler fikir adamı yetiştirmesine çalışacağım. Avrupa memleketlerinde bu kısmın mümassili olan «Hautes Etudes» ler, akademiler tamamen bu noktaya göre direktif alıyorklar.

Bu gibi müesseseler talebesi devam ettikleri serkilerde bile kolektif bir surette fikri hayatı takip ederler. Talebe moral sahibidir. Boş vakitlerini dahi iktisadi, ilmi konferanslara hasreder, fikren dolu olma, teori itibarile son derece geniş malumat iktisabına çalışır. Mektebi bitirdikten sonra da komersle işgal etmez. Devletin iktisadi müesseselerinde staj görür ve kendi kapasitesine göre yüksek iktisadi vazifeler alır. Neşriyate, etüde, ilmi tetkik ve seyahatlere kendilerini hasrederler.

Bizim Ulumu Âliye kısmımızın salıklarında böyle yetiştirmek bir gaye olacaktır. Onun için bu şubeyi gittikçe daha şuurulu bir mürakabe altına almaya, tedrisata bu noktadan direktif vermiye gayret edeceğiz.

Mektebimizin diğer bir kısmı var ki bu «Supérieure» mukabil olan «Yüksek Ticaret Mektebi» dir.

Buradan bu sene 50 hanım ve efendi çıkacağını tahmin ediyorum. Bu kısmı, tedrisat ve idare itibarile daha sıkı bir kontrolole, daha ameli bir takibe tabi tutuyoruz.

Süperior ticaret mekteplerinde yetişen talebe «Admi-

nistrateur» değildiler; doğrudan doğruya piyasasının en çalışkan, en ameli, kıymetli unsurlarıdır. Onun için mensup olduğu cemiyetin ticaret ve iktisat âlemini yaşatan grupmanlara onlar mahreç temin eder.

Netekim, hayata girdikleri zaman bunları himaye eden bir takım teşekküller vardır. Buna binaen kendilerinde malumat itibarile umumî hayat için nosyon aranır. Vakia ihatalarına göre ticaret âleminde her şey olabilseler de doğrudan doğruya plase olmak ayrı bir san'at olduğundan, faraza bir borsacı olabilmek, büyük komisyonculuğu iktisap etmek, yeya endüstri üzerine işe girişmek, nazım ve müdür olmak süpryörlerden yetişenler için zaman ve tecrübe, hayatını kazanan birer ticaret memuru olmakla beraber hemen hemen bir staj meselesidir.

Bizde de Yüksek Ticaret kısmımızın talebesine ve oradan yetişeceklerine bunu telkin etmek, bu kanaate göre ders vermek lazımdır. Bu noktalı nazarın gittikçe teessüs ettiğini görüyorum. Mesaimizli öntümüzdeki sene bu mutalea üstünde teksif edeceğiz.

Mektebin en küçükleri Orta Ticaret kısmında tahsil görümleridir. Bu sene buradan da 45 den fazla talebe yetişecek. Bu kısım hem küçük bir meslek mektebi hem de

Maliye nazırı ile Fars valisi tevkif olundu

Londra, 21 (A.A.) — Tahrandan bildiriliyor: Maliye nazırı ile Fars vilâyeti valisi tevkif edilmiştir. Bu meselenin son zamanlarda bu vilâyetlerde zuhur etmiş olan kargaşalıklarla atâkadar olduğu zan-nolunmaktadır.

İngilizler Ruslarla nasıl ve ne vakit uzlaşacaklar?

Londra, 21 (A.A.) — Daily Herald gazetesi, hükümetin Rusya ile 1927 senesinden beri kesilmiş olan münasebatın yeniden tesis için icap eden tedbirlere mümkün olduğu kadar süratle tevssül edeceğini yazmaktadır. Mezkûr gazete, bunn Rusyada teessüs etmiş olan şekli idareyi resmen tanımak demek olmadığını, çünkü bu cihetin daha 1924 senesinde yapılmış olduğunu ilâve etmektedir. Moskova ile münasebat tesis edilir edilmez hemen İngiltere ile Rusya arasında mevcut bütün muallak meselelerin halli için müzakerata girişilecektir.

Renin tahliyesi bir emri vaki şeklinde mi olacak?

Londra, 21 (A.A.) — Daily Herald gazetesine nazaran, amele fırkaşı müntehiplere karşı Rendeki İngiliz işgal kuvvetlerini, en kısa bir zaman zarfında geri almağı taahhüt eylemiş olduğundan hükümet bu hususta diplomasi tarikle teşebbüsatta bulunacaktır. O veçhile ki pek az zaman sonra hatta belki öntümüzdeki haftalar zarfında Ren in tahliyesi hususunun bir emri vaki olması çok muhtemeldir. Mezkûr gazete, M. Makdonald'ın aynı veçhile hareket etmeğe Fransa ve Belçikayı da ikna etmeğe muvaffak olacağını zannetmekte ve bu tehlikeli meselenin halledilmesi ve davet edilecek mütehassıslar konferansı tarafından tamirat meselesinin kat'i olarak tesviye olunması neticesinde garbl Avrupada hatta harpten evvel bile görülmemiş bir sulh ve samimiyet muhitü vücuda geleceğini ilâve etmektedir.

Yalnız bir muhalif reye karşı

Bern, 21 (A.A.) — Türkiye ile aktolunan hakem ve uzlaşma muahedenesi, bir komünist muhalif reyine karşı, reylerin ittifaqiyle tasdik edilmiştir.

sair küçük mekteplerimiz gibi umumî ve iptidal malumat ve terbiye müessesesidir. Gayesi, küçük büyük bilumum ticaret evlerinde bir küçük memurun, küçük iş adamlarının haliz olması icap eden evsafi temin etmektir. Ticari tedrisat tamamen en lazim malumat kabilindedir. Burada keyfiyet derecesinde kemmiyete de kıymet veriyoruz.

Son birkaç sene içinde

kitap kısmına da çok ehemmiyet verilmiş ve bilhassa Ulumu Âliye ve Yüksek kısımlar talebesinin tedrisat ve tetkikleri için on iki eser neşredilmiştir.

Ali Ticaret mektebi ailesi düşündüklerine az zamanda muvaffak olmağa uğraşıyor. Bunun için her şeyden evvel işte ve bilhassa talebede fikri ve hyaatî bir disiplin temin eyleyeceğiz. Ümitvarım ki daha müsbet neticeler elde edilecektir.

Macaristan emellerine harp ederek mi nail olacak?

Budapeşte, 21 (A.A.) — Macar ajansı bildiriyor: Meclis hariciye encümeninde hariciye nazırı Walko, millî akaliyetlerin adli himayesine dair uzun bir nutuk irat etmiş ve Cemiyeti Akvamın akaliyetlerin müracaat ve itirazlarını tabi tuttuğu muamelede noksanlar olmasına binaen, mesele'nin buseferki Cemiyeti Akvam ruznamesine de ithal edildiğini, fakat bulunan tarzı hallin hiç de iyi olmadığını ve alâkadar akaliyetlerin inkisarı hayale uğrayacaklarını beyan etmiştir. Mumaileh badebu miştir ki: "Millî akaliyetlerin vaziyetlerinin iyileşmesini temin edecek olan esas prensip bu gün, yarın gibi bir müddet zarfında değil, ağır inkişaf yolunu takip etmek suretile tahakkuk edecektir. Şurası muhakkaktır ki: Cemiyeti Akvamın kararile mesele hallolunmamıştır.

Hariciye nazırı Walkodan sonra başvekil Bethlen de akaliyetler meselesi hakkına izahat vermiş ve bir çok mebuslar harp ölileri abidesinin kıyat merasiminde söylediği vatanperverane nutkundan dolayı başvekil teşekküt etmişlerdir. Başvekil bundan sonra, Madritteki görüşmeleri hakkında encümen azasına malumat vermiş ve demiştir ki: "Fransa devlet adamlarına Macaristan hakkında gıya Macaristan emellerine harp ederek nail olmak istiyormuş gibi yapılan insatların esassız olduğunu, Macaristanın emellerine ancak sulhan ve o da zamanı geldiği takdirde nail olmak istediğini bildirmiştir.

Keza beynelmîle mahiyette olan siyasi meseleler de meselâ hanedan meselesi birden halledilecek cinsten değildir. Fransa devlet adamları, Macaristanın Fransa ile fikri, iktisadi ve mali münasebetlere girişmek arzusunun memnuniyetle karşılamışlardır. Bu münasebet, Macaristanı İtalya, Almanya ve Polonyaya rappten sıktı dostluk rabatlarına muvafık bir şekilde tesis edilebilir.

Fas isyanı Fransız meclisinde mevzuu bahsölürken

Paris, 21 (A.A.) — Meb'usan meclisi Ait-Yakup hadisesi hakkında verilen istizah takrirlerini müzakere etmektedir. Komünist ve Sosyalist meb'uslardan bazılarının müdahalelerinden sonra söz alan M. Daladier bu hareketin vasi mikeyasta tertip edilmiş bir plân aksamından birini teşkil ettiği zannında bulunmuşu beyan etmiştir. M. Daladier cezal tedbirler alınmasını istemiş ve M. Steegin Faстан ayrılmasını müteakip sulhperverane hulul siyaseti yerine askerî bir politika ikame olunduğunu söylemiştir. M. Briand verdiği cevapta M. Steegin de. tipki lahik umumî vali M. Saint gibi hükümet tarafından verilen ve hiç değişmeyecek olan veçhelerden mülhem olduğunu tasrih eylemiştir. M. Daladier, hâkimane ve ihtiyatkârane bir siyasete rücu edilmesini talep eylemiştir. Sosyalist Komünist meb'uslardan M. Lafontun müdahalesi bazı hadiselere sebep olmuştur. Müzakereye salı günü devam olunacaktır.

İspanya kralı geziyor

Hadrit, 22 (A.A.) — Kral dün saat 21,20 geçe Parise azimet etmiştir. Oradan Londraya gidecektir.

Havalarda yeni bir teşebbüs

Madrid, 22 (A.A.) «Numancia» isimli deniz tayyaresile hareket eden 4 tayyarecinin sür'at ve mesafe rekorunu kırmak niyetinde oldukları söyleniliyor.

Çinde bir general satıldı

Lonera, 22 (A.A.) — Deyli Telgraf gazetesi Şanghaydan istihbar ediyor: Jeneral Feng Yuchiang 300 bin İngiliz lirası tazminat mukabilinde siyasetten çekilmeye ve Çini tetik etmeye muvafakat etmiştir.

"Vakt,"ın 23 Haziran 1929 tefrikası : 15

Yaprak Dökümü

Yazan: Reşat Nuri

bu cihetten de yalnız değildi. Kavga bu fakir tekaütlerin evini, bir salgın gibi kasıp kavuruyordu. Ali Rıza bey bu geçimsizliklerin hep aynı sebepten "şeraii iktisadiye," denen mel'un kuvvetten ileri geldiğine artık iman etmişti.

Zavallı ihtiyarlar sabah oldu mu, bir yangından kaçır gibi, kendilerini evden dar atıyorlar, gece yarısına kadar kahvede oturuyorlar, kavga ediyorlar, uyukluyorlardı. Halbuki, onlar sıcak bir aile ocağına şimdi her zamandan ziyade muhtaçtılar. Hep bu ihtiyarlık günlerini düşündükleri içinde ki ailenin bin türlü zahmetlerine şimdiye kadar hiç şikâyet-

siz katlanmışlardı. Ne ummuşlar, ne çıkmıştı. Ya Allah esirgesin bu kahveler de olmasaydı?

Ali Rıza bey bir kahvede neler gördü, neler dinledi? en garibi bu ihtiyarların ekserisi şimdiye kadar en çok neden korkmuşlarsa ona uğramışlardı. Meselâ bütün hayatında borç etmekten delicesine ürkmüş bir eski kalem müdürü vardı ki, aylık kâğıdını bir türlü sarrafın elinden kurtaramıyor, ödenmesine imkân olmıyan bakkal, kasap borçları için hapse girmeye hazırlanıyordu. Alacaklı esnaf ilk defa kapısı önünde bağırıp çağırmağa başladığı zaman ölecek gibi olmuştur. Fakat şimdi

aidirmiyor, hatta hapis tehlikesini bile feylosofa bir tevekkülle karşıyordu: (Ne yapalım... Heriflerin hakkı kalmasın.. Borcumuzu para vermekle ödeyemiyoruz. Bari hapis yatmakla ödiyelim. Hoş hapislik benim için pek korkulacak ceza da sayılmaz ya..)

Genç bir eski malmüdü-rü vardı ki, gençliğinde delice titizliğile şöhrat almıştı. Ayağndan çıkmış bir çorabı yıkanmadan bir daha giyemezdi. Şimdi bu adamcağzın yakasında bitler geziyordu. Karısı iki sené evvel kötürüm olmuştu. Evinde başka kimsesi de yoktu. Bütün işler onun üstüne yıkılmıştı. Fazla olarak da gece gündüz

hasta kari çekiyordu. Bir üçüncüsü her akşam gelininden, damadından dayak yer. Bir daha bu evé dönersem bana lanet olsun diye elinde dir boğça ile kahveye gelirdi.

Fakat müşterilerin dağılmasına yakın uyku bastırınca, gecenin ayazı romantizli ayaklarını sızlatmaya başlayınca kararını değiştirir, yine boğçası kolunda, kös kös evin yolunu tutardı. Maamafih ona acıaktan ziyade gülerler: "Ettiğini çekiyor!" derlerdi.

Bu, bir dereceye kadar doğru idi. Eskiden uzun seneler askerî rüştiyelerde hocalık etmiş olan bu adam kimbilir ne kadar çoçuğun canını yakmıştı. Kah-

venin müşterileri arasında bir de Sermat bey isminde bir eski vali vardı.

Fakat bu öteki tekaütler gibi değildi. Bilâkis kıyafetinden, sözlerinden, hali vakti yerinde bir adam olduğu anlaşılıyordu.

Sermat bey memurluk hayatında doğruluğu ve namusu ile şöhrat almış bir adamdı. Yetmiş yaşına rağmen kırmızı çehresi, alabros beyaz saçları, tertemiz kıyafetile dim dik durur, yüksek sesle konuşurdu.

Herkes gibi Ali Rıza Bey de bu adama evvelâ ehemmiyet vermiş sözlerini hürmetle dinlemişti. Fakat sonradan Sermat Bey hakkında fena şeyler işitti. Bu kibar kıyafetli adamdan

öteki bitlenenler ve ayak yiyenlerden daha çok işrenir oldu. Söylenildiğine göre bu adamın kızları sağlam ayak kabi değildi. O burada gene eskisi gibi yüksek sesle zhlaktan faziletten bahsederken evinde tüyler örperici kepezelikler oluyordu. Zaten bu kadar temiz giyinmesinin sebebi de bundan başka bir şey beğildi.

Rivayét muhtelifi. Bazılarına göre Sermat Beyin hiç bir şeyden haberi yoktu. Bazılarına göre ise bu adam çoluk çocuk ağzına düşen bu rezaletleri sezilemeyecek kadar ahmak, evde oluk gibi akan paramın menbaini keşfedemeyecek derecede bunak değildi.

Domuz gibi her şeyi biliyordu.

Ali Rıza Bey bu dedikodulara karışmaktan fevkalâde çakinmekle beraber bir gün korka korka dedi ki:

— Bu ihtimal bana zâif geliyor... İnsan böyle şey bilir de nasıl tahammül eder?

Gülüstüler. Allah ne verir de kül götürmezdi?

İlk zamanlarla hiç şüphesiz bir parça sıkıntı çekmişti.

Fakat sonra yavaş yavaş alışmıştı.

Hasılı bu kahvenin vak'aları Ali Rıza beye kısa bir zaman için olsun kendi dertlerini unutturuyordu.

Zenciler dün Çırpıcı çayırında bayram yaptılar

Dün Çırpıcı çayırı davullu, kabaklı, zurnalı, marullu, bir alem yaşamış ve birçok karışık yolları dolayarak, bir hayli de toz yutarak buraya gidenler epice eğlenmişlerdir!

Takvimde yeri olmayan bu âlemin sebebi, zencilerin bu çayırda ananevi bayramlarını yapmalarıdır.

Bu müsasebelle bunları seyre gelen civar halkı da kendi aralarında eğlenmişler ve binnetice koca çayır, envai türlü satıcının iştirakile sesli, renkli bir bayram yerine dönmüştür. Bu eğlenceli âlemi yerinde seyreden bir arkadaşımız gördüklerini şöyle anlatıyor:

— Bu samimiyete diyecek şey yoktu doğrusu... yerde kadın erkek, alı yeşilli yüzlerce insan öbek, öbek oturmuşlar yiyip içip şarkı söylüyor, gramfon çalıyorlar.

Kayıp salıncakları, hayli kocaman kızların eteklerini havalandırarak, bacaklarını teşhir edecek derecede lâubali bir tempo ile işliyor, satıcılar haykırıyor, beşik çocukları için bile ağaçlar arasında küçük salıncaklar kurulmuş, hulâsa bir alemdir gidiyor. İskaralarda köfteler kızartılıyor, sular bağırıyor ve her öbek önünden geçen ve duran keten helvaçılar; meselâ:

— Bayezitte dirhem dirhem darı.. Yemgin afiyet olsun ey kocakarı!

Yahut;

— Bu ne kaş göz amanallah. Beyime de bak maşallah! Şeklinde izhar zerafet ediyorlar.

Fakat asıl çayıra hâkim olan ses:

— Din da da dında, dında da din da! uğultusudur. Bu, muttarit ahenk, etrafı bir seyirci halkasıyla bağlı bir zenci âleminde geliyor. Ayaklarının ucuna basarak seyrediyorum.

Buradaki samimiyet daha fazla olmalı ki bir hayli adam da omzuma yaslanarak kendilerinden geçmiş gibi seyrediyorlar.

Halkın ortasında üç dört adam bazen sarı elbiseler giyerek başlarına acayip örtüler sararak derin bir cezbeyle tutulmuş gibi oynuyorlar. Bazen bütün vücutları tırtır titriyor, yüz türlü tekallüsla kıvranıyorlar, bezen dillerle, gözlerle tuhaf tuhaf şekiller ve manalar alıyorlar, bazen iş çarlestona müşabehet gösteriyor, bazen de diz üstü çökerek kuzu kuzu bir oyun faslı başlıyor! Kenarda üç zenci zil, maşa kabak ve zurna ile bu oyunu idare ve kendi dillerle şarkı söylüyorlar. En çok sevilen tempo şu:

— Zinyato, zinyato vay ay yo!

Alâkadarlardan dinliyorum ki Zenciler, tı eskî bir Sudan an'anasine tebean mayısın birinden sonuna kadar bayram yaparlarmış.

Bu ayda evlenirler, kurban keserler ve eskiden mevcut teklerine nezirlerini eda ederlermiş! Asıl bayram günü de bugümmüş, geçen hafta yapılacakken bugüne bırakılmış.

Bugün hem eğlenilir, hem civardan otlar toplanarak bütün bir sene ilaç yerine kullanılmış. Bu otlar her derde şifa imiş.

Bayramları (12) kolbaşı idare edermiş.

Dönerken ot topharak gelen kollar çayırın bir tarafında yerleşmişler, otlarını bağlamışlardı. İçlerinde susamcı araplardan tutunuz da sık dilberlere kadar hepsi vardı! Bir taraftan bir kıpti ailesinin incesazlı şarkılarını dinliyorlar, bir taraftan hasbühâl ediyorlardı. Bazıları avdete başlamışlardı.

Tozlu yollarda ot çıkını büyük bir zahmetle küçük omuzlarına yerleştiren, harap ve yorgun zenci kadınlarına sık sık tesadüf ediliyor ve bir ağacın dalına at gibi binen bir küçük çapkın arasına haykırıyordu:

— Hanım anneyeo voyvöll!

Memleket haberleri

Edirne'de bir cinayet

Tatar köyü muhtarile bir azayı vurdular

Dört gün evvel Edirnenin Tatar köyünde bir cinayet olmuş ve köy muhtarı ile azadan birisi, vurulmuşlardı. Vakayı kaydeden Edirne refiklerimize göre, cinayet şu suretle yapılmıştır.

Tatar köyünün ihtiyar heyeti köy konağında köyün hesabını yapmakla meşgulken Hüsnü, Sabit namlarında iki şahıs odaya girmişler, birisi tabancasını, diğeri biçliğini çekmiş, biçğini çeken muhtara, öbürü de azaya hücum etmişlerdir. İhtiyar heyeti neye uğradığını farkında olmamış ve şaşırıp kalmışlardır.

Biçğini çeken Muhtara saplamış öbürü tabancasını azanın üzerine boşaltmış ve derhal kaçmışlardır.

Muhtar ağır surette yaralanmış o zat da derhal ölmüştür. Katillerden birisi yakalanmış fakat diğeri bulunamamıştır.

Plaklarda dinlediğiniz san'atkârlar

(Üstaraflı 1 inci sayfamızdadır)

— Söylediğiniz başka parçalar? — Süleyman operetinden parçalar da söyledim: Süleyman severim, Süleymanın feryadı, göz yaşında o, aşkım da o... Halim benim pek perişan, Süleymanın tazallımı hali, bulmam derdime derman..

— Şimdi hangi fabrika ile kontratlısınız?

Polidor alman fabrikasıyla 40 parça için bir mukavele yaptım. Fakat serbest mukavele. İstedikim yerede söyleyebilirim. Mesetâ Kolumbiyaya da bazı par-

Dahilde

Borsa işleri

Kambiyo ve esham borsası tarafından neşrolunan borsa rehberini Gazi hazretlerine takdim etmek üzere Ankara'ya giden borsa kambiyo kâtibi Hasan Bey dün avdet etmiştir. Hasan Bey aynı zamanda yeni borsa kanununu da birlikte getirmiş ve bu hususta Maliye vekâletinden bazı talimat almıştır.

Hasan Bey aynı zamanda vekâletçe, Avrupada üç ay tedavi edilecek olan komiser Kemâlettin Bey'e vekil tayin edilmiştir.

Kitapçılar

Maarif vekâletini dava edecekler

İstanbul kitapçıları, eski harflerle mektep kitabı bastıkları için mühim zarara duçar olduklarından bahisle Maarif vekâleti aleyhinde bir dava ikame etmeye ve ayrıca B. M. Vneclisine müraacaat eylemeye karar vermişlerdir.

Mektep kitabı basan kitapçıların söylediklerine göre, Maarif vekâleti harf inkılabı olduktan sonra da mekteplerde daha bir müddet eski harflerle tedrisat yapılacağını bildirmiş, bunun üzerinde de kitapçılar eski harflerle kitap bastırılmışlardır. Halbuki bu kitaplar okutulmamış, kitapçılar bir hayli zarara girmişlerdir. Vekâlet bu kitapçılara 80 bin lira, vermeyi kabul etmişken bu tazminatı vermemiştir.

Atletizm

Teşvik müsabakaları başlıyor

Önümüzdeki cuma sabahından akşam 19 a kadar Taksim stadyumunda atletizm teşvik müsabakaları yapılacaktır. Hazırlanan programa göre öğleden evvel 100, 3000, 400, 200, 800 ve 4x109 metre koşuları, öğleden sonra da futbol ve diğer müsabakalar yapılacaktır.

Bu sene gelen sey-yahlar azdır

Temmuzun üçüncü günü limanımıza gelecek olan Kaliforniya vapurile şehrimize 400 Amerikalı seyyah gelecektir. Bu vapur seyahat mevsiminin son kafilisini getirmektedir.

Bu sene evvelce yapılan tahminata rağmen İstanbul'a pek az seyyah gelmiştir. Şimdiye kadar büyük kafilâ halinde gelen seyyahların miktarı on bini ancak tecavüz etmektedir. Bu miktar geçen seneyenazaran % 20 noktasındır.

Bunun başlıca sebebi ilkbaharda havalarm çok fena gitmesi olduğu söylenilmektedir. Yunan seyahat acen-telerinin memleketimiz hakkında yaptıkları muzir propagandalarında seyyahların tenakusu üzerinde mühim bir amil olmaktadır.

— Size fabrikalar her plâk için kaç lira veriyorlar?

— Eskiden hiç nisbetinde ehemmiyetsiz, bir şeydi. Şimdi her plâk için 50 lira alırım.

Yol kanunu

Dün vilâyete tebliğ edildi

Yeni yol kanunu dün vilâyete resmen tebliğ edilmiştir. Yeni kanuna göre yol parası memleketin her tarafında 8 lira olarak tesbit olunmuştur. İki taksit olarak tahsil edilecek vergi ağustos ve mart aylarında alınacaktır. Memurlar da ilk taksiti ağustos ayında vereceklerdir.

Tevziat

Yeni bir liste hazırlandı

Gayri mubadiller tevziat komisyonu tarafından yeni bir tevziat listesi hazırlanmıştır. Evrakları tetkik edilen 45 gayri mubadilin istihkakları tesbit edilmiştir. Bir kaç güne kadar bunlara tevziat yapılacaktır.

Emanet neler yapacak?

Emanette yeni senenin inşaat ve tamirat faaliyeti başlamıştır. Bu hafta Taksim meydanının tanzimine başlanacaktır.

İstinye köprüsünün inşaatı bitmek üzere.

Heybelide yapılmasına karar verilen büyük su deposunun da inşaatı bir aya kadar bitecektir.

Ayrıca umumî tamirata da başlanmıştır.

Yeni Prag sefirimiz

Yeni Prag sefirimiz sabık teşrifat umum müdürü Saffeti Ziya bey dün Ankara'ya gitmiştir. Saffeti Ziya bey reisicumhur hazretleri tarafından kabul edilerek itimatnamesini aldıktan sonra şehrimize avdet edecek ve mahalli memuriyetine gidecektir.

Fransız - Türk itilâfnamesi

[Baş taraftı 1 inci sayfamızda] temin için asiş hakkında tanzim olunan müzeyyel bir beyanname ile şimendifer nakliyatının Nusaybin ilerisinde Suriye top-rağı içerisinde kadar temdidine mütaallik bir beyanname.

4 — Türkiye ve Suriyede ki emlak ve emval meselesi heyeti umumiyesinin muhik ve amelî bir neticeye rapı hususunda en dostane zihniyetle müzakereata başlanacağı hakkındaki karşılıklı teahhüt. Bu müzakereata gelecek eylül ayından itibaren devam edilecektir. Bundan başka hududun nezaretine ve huduttaki ve siyasî rejime dair itilâfın (ki derdesti imzadır) emri ihzârı zımında Haricî müstefari Mevnenenli Numan beyle, Suriye fevkalâde komiserliği murahhası M. Roklus faalane sarfı mesai eylemişlerdir.

Türkiye ile Suriye arasındaki bütün müşkülât mesut bir tarzda halleden bu hususi anlaşmaların heyeti mecmuasını Paris'teki Türkiye elçisi Fethi B. in M. Briyan ile müzakereesine memur edildiği Türk - Fransız dostluk muahedesinin akdi itimam ve tetviç etmiş olacaktır.

Evkaf

Yeni projeye nazaran nasıl olacak?

Evkaf idaresinin yeni bir şekle kalbi için tetkikatta bulunan İsviçreli profesör raporunu hazırlamıştır. Buna nazaran Evkaf yeni baştan tanzim ve islah edilecektir.

Evkafa verilecek yeni şeklin vaz'ından sonra evkaf idaresi 4 sene zarfında bütün emlak tasfiye edilecektir. Bu tasfiye neticesinde vardi az olanlar satılacak ve elde ki büyük apartmanlar, hanlar, satılan emlakın parasile evkaf bankası tesis olunacaktır. Bu banka evkafa ait emval ve emlak idare edecektir.

Şimdiye kadar evkafa merbut bulunan camileri ve sair müessesatı belediyeler idare edeceklerdir.

Vapurcular

Arasındaki rekabet

Dün ticaret odasında bir içtima yapıldı

Dün ticaret odasında vapurculardan mürekkep bir komisyon toplanmıştır.

Bu içtimada vapurculardan Remzi, Şevket, Namuk, İsmail Hakkı beyler ve ticaret odası raporörlerinden Ali Rıza bey hazır bulunmuşlardır.

Ali Rıza bey bu içtimam Seyrüsefain ile milli vapurcular arasındaki rekabeti izalesi için ticaret odasına vapurcular tarafından vaki olan şikâyet üzerine aktedildiğini söylemiştir.

Netice müzakere evelce bu aekabete mani olmak için Seyrüsefainle vapurcular arasındaki evlce yapılan ve tatbik edilmeyen itilüname suretinin buldurdurulması ve bu esas üzerinde görüşümsü kararlaştırılmıştır.

gelecek içtima bir hafta sonra yapılacaktır.

Hakkı Şinasi Paşa

Fırka müfettişi Hakkı Şinasi Paşanın Trakya'da bir teftiş se'ahatine çıkacağı yazılmıştı. Hakkı Şinasi Paşa şimdiki bu seyahati tehir etmiştir. İstanbul dahilindeki nahiyeye ve ocakları teftişe başlayacak ve bu teftiş 2 ay sürecektir.

Hacı Mehmet B. teftişe çıkıyor

bir kaç gündür şehrimizde bulunan İskân umum müdürü Hacı Mehmet B. pazartesi günü teftiş seyyahatına çıkacak ve ilk defa samsuna gidektir.

Şoförlerin yeni idare hey'eti

Dün Şoförler cemiyetinin yeni idare heyeti intihabı yapılmıştır. Yeni heyete müteftikan Ekrem Latif, Salattin Subhi, Mahir, İsmail, Rauf, Kemal, Nihat, Hakk Remzi, Alaettin beyler intihap edilmişlerdir.

ABİGAT

Bir kadeh rakıda fırtına

Allah hayırlara teb-dil etsin, bir mü-dettir, Babıâli u-fuklarında bir asabiyet poyrazıdır esiyor.

Matbuat kongresinde elinde aynı isimleri ihtiva eden listeler bulunan iki arkadaş hararetili münakaşaya girişiyor. Gazete sün-tunlarında isminin evline kazancını temin eden bir sıfat getirilen bir zat, iki sü-tunluk bir yayımla mizah muharriri Yusuf Ziyaya çatı Dünkü İkdamda Akbaba sahibi de bu hücumu karşılık veriyordu. Birisi zehirdi, birisi de zembereği andırıyordu. Bir nükteden bir mizah gazetesinde çıkan bir lâtife terkiibinden bu kadar acı esaslar çıkacağı hatıra gelir şeylerden değildi.

Hüseyin Rifat Bey, bir muhterî kimyager maharetili buna muvaffak oldu.

Eski Yunanlıların "Baküs", ayinlerinden tiyatro vücuda gelmişti. Şimdi bir kadeh üzüm kızı rakısından da bir edebiyat ve san'at kavgası çıkıyor. Tarih tekerür eder, fakat böyle tekerür etmemelidir.

Rifat bey, eski kit'alarda kullanılmış mazmunlarını imbikten geçirecek bir tarz makalesi çıkardı. Yusuf Ziya ise, bunu okur okumaz, yüz diremlik bir rakı şişesini yumruk mezesele içmiş gibi oldu. Kalemî eline alınca Rifat beye verirdi; durdu.

Halbuki, bu iki zat, ikisi de - biri nazmen, biri nesren - mizah yaptıkları için, şakanın ilk harfini değiştir-memelidirler.

Gamlı, gamsız, neşeli, neşesiz her zamanında okuyucularına huzur ve neşe vermeğe uğraşan bir mizahçı, eski bir tanıdığına beğen-miyeceği bir sıfat verdi di-ye bu kadar hiddete düş-memeli, bu bir tek söz, ona bu derece dokunma-malı idi. Dokunsa bile işi bu kadar meydana vurma-malı idi.

İçtiği rakı midesine do-kunan bir adamın bu ra-hatsızlığı meydana vurma-ması lâzımgeldiği gibi.

Topal Şişe

İzmirde içtimalar

İzmir, 22 (A. A.) — Türk ve ecebî müthas-sıslardan mürekkep zirai heyet, ziraat başmüdüri'nün iştirakile bir içtima akdet-miş ve uzun müzakereata bulunmuştur. Heyet içindeki mütehasşısız İngiliz olup, İngilterede kimyevi gübre imalâtı ile meşgul büyük bir müesseseye mensuptur.

Haydarpaşadaki köprü

Haydarpaşada Tıp fakül-tesinden gelen yolu, tren yolu üzerinden bir beton köprü ile geçilmek için Na-fia vekâleti ile Emadet ara-sında akteden itilâfi evlece yazmıştı.

Köprü'nün inşası masrafı 360 bin lira olarak tespit edilmiştir. Emanet bunun yansı olan 180 bin lirayı 3 senede Natiyaya verecek ve Nafia bu köprüyü yaptı-racaktır. Ayrıca Üsküdüardan Kadıköyüne gidecek tram-vay hattında bu köprüden geçeceğinden yakında inş-aata başlanacaktır.

Emanet ilk taksit olan 60 bin lirayı bu ay içinde Na-fiaya verecektir. Köprü 9 metre genişliğinde olacaktır.

Matbuat hatıraları: Muharrir Ahmet İhsan

Sadrazamın karşısında

"Babana benden çok selâm söyle, Patent meclisinden hayır çıkmadı. Biz kendisini gene defterdarlığa göndereceğiz."

Ebüssuut caddesindeki ufak matbaanın basık tavanlı, rutubetli duvarları, fakat güzel kağıtlanmış idare odasında oturmuş ve bir gün evvelki Yıldız ziyaretinin verdiği ümitler etrafında hayaller kurarken kapıdan içeriye bir genç yaver girdi; yaverin esyabı o zamanın usulüne koyu lacivert kumaştan kırmızı çizgili, önu çifte düğmeli idi; düğmelerin arasında birkaç nişan sıralanmıştı ve bu nişanların üstünde yaverlik kordonu sallanıyordu.

— Sadrazam Pş. sizi istiyor.

Dedi. Sonradan feriklik rütbesine kadar çıkarak uzun müddet sadaret seryaverliği eden bu zabitan arkasına düştüm ve ömrümde ilk defa olarak sadaret dairesinden içeri girdim.

Vaktin sadrazamı müşür Cevat Pş. idi. Girit kumandanlığından birdenbire sadarete gelmiş ve Abdülhamidin şöherli Sait Pş. larını ve Kâmil Pş. larını bir müddet gölgede bırakmıştı. Yaver B. bir az sonra beni bir büyük odanın kapısından içeri sevk etti. Burası sadaretin meşhur arz odası idi; iri bir masanın yanında ayakta, koyu kırmızı fakat çok uzun fesli, uzun ve koyu kumral sakallı, göğsü nişanlarla dolu heybetli bir asker duruyordu ve bu osmanlı saltanatının 1891 senesinin sadrazamı müşür Cevat Pş. idi; onun huzuruna giren Ahmet İhsan, henüz 21 yaşında bir tahrir heyvesi idi. Sadrazam beni bir hayli zaman süzdü ve sonra sordu:

— Resimli Serveti Fünunu çıkarın sen misin?
— Evet efendim.
— Sen kimin oğlusun?
Defterdarlıkta geçen ve o esnada "Patent," meclisi azasından olan Halit Beyin oğlu olduğumu söylediğim zaman sadrazamın yüzü güldü. Anladım ki bir baba dostunun huzurundayım.

— Babana benden çok selâm söyle. Patent meclisinden hayır çıkmadı, biz kendisini gene defterdarlığa göndereceğiz.

Sadrazam Cevat paşa matbaam, yeni çıkan resimli gazetem hakkında benden malûmat sordu; ve ilâve eyledi: — Bir iradei seniye şeref telâkki eyledim.

Senin resimli gazetene Babalı yardım edecektir. Müsteşar Tevfik Bey ile (Tevfik Paşa) görüş. Hakkâk istemişsin, bu hususta dahi Müze müdürü Hamdi beyle konuşum; git onu da gör. Benim de resimli şeylere merakım vardır, hatta hayvanata ait resimli bir kitap bastırılmış. Bende bir kaç kâhıp vardır, onları sana gönderirim.

Cevat Paşadan sonra Müsteşar Beyi ziyaret eyledim. O eski Babalı terbiyesinde, nazik fakat son gelen muhteriz bir zattı, belki iradenin Dahiliye Nezaretine tebliğ olduğunu, Dahiliye Nazırım ve müsteşarını görmem icap eylediğini söyledi. Ben sordum:

— Efendim ne zaman gideyim?

— Hemen şimdi, iradei seniye müstacel işaretli idi, Biz derhal tebliğ eyledik.

Dahiliye dairesine geldim. Dahiliye Nazırı Halil Rifat Paşa idi, derhal huzuruna kabul etti. Bu zat ta baba dostu idi. İzmir valiliğinde babam Halil Rifat paşanın maiyetinde defterdarlık etmişti. Bu aksakallı deryadil paşanı ben okşadım ve müsteşarını çağırdım. Müsteşar Reşit Beydi (Reşit Mümtaz pş.) müsteşar Bey efendi, Saraydan hakkında irade gelmiş olan bir genç gazeteciye lazım gelen ehemmiyeti verdi. Vakıa Serveti Fünun için bu iradenin geldiği tarihte (1891) Saray gazetelerle doğrudan doğruya meşgul idi, yevmiye yazıtlarına bile Babaliden bağlanmış tahsisat yoktu; Serveti Fünuna yardım için sanayii nefise, ve maarife hizmet gibi yüksek mefkûrelerden bahsederek irade çıkarılmıştı. Bunda mabeynci Arif Beyin büyük tesiri olmuştu. Aldanmışsam Baball kararile ve bir nazaret bütçesinden yardım gören ilk gazete Serveti Fünun idi; diğerleri hazini hassadan ve cebi hümayundan himaye olunurdu. Halbuki birkaç sene sonra nazaretler bütçesinden bütün gazetelere maaş bağlanmıştı.

Dahiliye müsteşarı Reşit Mümtaz Bey işi çabuk gördü, Serveti Fünuna dahiliye bütçesinden ayda 3240 kuruş verilmesine lüzum gösterdi ve nazırın imzaladığı tezkereyi sadarete takdim eyledi. Şimdi Avrupadan hakkâk celbine müteallik olan kısmın yürütmesi için Maarif Nezaretinden dolaşacak idi ve benim ehemmiyet verdiğim en mühim mesele bu cihet idi. Reşit Mümtaz Paşa hakkâk tahsisatından gazeteye verecek yardım akcesine zammeyleyip hepsini bana verdimiye teklif etmiş idiye de ben kabul eylememiştim. Avrupadan gelecek hakkâkin devletçe mukaveleye yaptımı daha sağlama buluyordum. Bu esnada Pariste bir hakkâkla muhabereye girişmiş idim. Şimdilik şamsir üzerine hâk yapan bir sanatkar getirtecektim, sonra fotoğrafı ve çinkografi kısmını düşüncektim. Paristeki hakkâk Mösyo "Napier," bizzat gelmeyi kabul etti. Teklif edilen otuz altın maaşı kâfi gördüm.

Maarif Nezaretinde hakkâk işini yapmak için Sadrazamın emri veçhile Müze müdürü Hamdi beyi görmek ihtiza eyliyordum. Hamdi bey hakkında uzaktan derin hüremtim vardı, fakat yanına gitmiye cesaretim azdı. Onun çok büyük, irfan adamı olduğunu biliyordum, Mektebi Mülkiyedeki hocalarım kadar Hamdi beyi görmeden seviyordum. Fakat çok hiddetlidir diye duymuştum, korkuyordum teknil cesaretimi topladım. Bir sabah erken Müzenin yolunu tuttum. Müze o zaman çinili köşk ile onun karşısında, şimdiki müze methalnin bulunduğu yerde ufak bir binadan ibaret idi. Şimdi çinili köşkü üç taraftan saran büyük binaları Hamdi bey sonradan yaptır-

O halde Ne yapılacak?

Tiyatroların sabaha kadar açık kalmalarına mani tedbir yok mu?

Şehzadebaşı tiyatrolarından bazıları gece dukuzda temsillerine başlamakta ve sabahın üçünde dördünde ve hatta beşinde parlak temsillerine nihayet virmektedirler! Bu hususta fikri sorulan Beyazıt belediyesi müdürü Kadri B. demiştir ki:

— Bu doğrudur. Maalesuf tiyatro ve sinemalar belediye müsaade ettiği saatlerin haricinde oynuyorlar. Biz be daima cezalandırıyoruz fakat tiyatrolar hem bu cezaları veriyor hem de yaptıklarında şaşmıyorlar. Bu vaziyet karşısında belediye ceza tarh ve bu cezayı tahsil etmekten başka ne yapabileceğiz?

Acaba Emanetin de bu müzmin mesle hakkında düşündüğünü de dir? bunu merakla değer buluyoruz.

Müessif bir irtilal

Halep eşrafından Kırklar zade merhum Mehmet Veysi Paşanın refikası Çanakkale 9uncu firka kumandanı merhum miralay Halil Sami Beyin kain valdesi ve deniz mızıkası zabitanından Naci Beyin büyük valdesi Süreyya H. geçen perşembe günü Haydarpaşa Emrazı entaniye hastanesinde, dıçar olduğu hastalıktan kurtulamyarak irtilal eylemiştir. Ailesi efradına samimi teessürlerini beyan ederiz.

miya muvaffak olmuştur. Hamdi beyin odası çinili köşkte idi. köşkten içeri girdim, kartımı gönderdim. Maarif Nezaretinden yazılan tezkereyi almış olan Hamdi B. beni derhal kabul eyledi ve ilk suali şu oldu:

— Siz Sarayda kime mensupsunuz?

Hamdi Beyin kaşları çatık, gözlüklü açık almanın üzerinde, seyrek sakalı elindeydi. Ben bu suale cevap verecek yerde meselenin kısa bir tarihçesini yaptım. O, dinliyordu, sözümü kesmiyordu ve nihayet dedi ki:

— Demek siz resimli gazeteciliğe heves ettiniz; Saray sonra sizi aradı ve iradei seniye çıktı!

— Evet efendim.
Ben daha ziyade tafsilâta giriştim ve "Avrupada ne gördüm," isminde yazıp neşreyeceğim seyahatnamenin bir cildini kendisine uzattım. Bu dakikaları hiç unutmam. Hamdi Bey kitabımı görüp geçmiyor, bazı parçaları okuyordu ve ilâve eyledi:

— Seyahatnamenizi, Ahmet Mithat Efendi ile birlikte gittigimiz müsteşar kongresi vesilesiyle Ahmet Mithat Efendinin yazdığı "Avrupada bir cevalan" dan daha iyi buldum. Sizle beraber konuşmak ve görüşmek isterim. Yarın sabah bana yalya gelir misiniz?

— Efendim, biz Vaniköyünde otururuz, size komşu demeziz, erkence Kuruçemişye geçerim.

Hamdi Bey merhum ile

Ev kiralalarında

Ihtikâr var mı, yok mu?

Bir kariimizin kira meselesi hakkında şayanı dikkat sözleri

« Gıda maddeleri üzerinde ihtikâr yapıldığı iddia edilir ve bunun hayat pahalılığı üzerinde nispeti araştırılırken, müthiş bir arazi ilerleyen, bir rakkam önünde tevakkuf etmek ve bunu da hayat pahalılığı amillerinden telâkki etmek çok kimsenin aklına gelmiyor gibidir.

Müthiş hızla ilerleyen bu rakkam ev kiralardır » Bu satırları vazih rakamlar taşıyan bir kari mektubundan alıyoruz. Karimiz bu mukaddemeyi müteakıp şu satırları yazıyor:

« Ev kiralari bilhassa son sene içinde bir facia şekline almıştır.

İstanbulda hiç bir zaman ev kiralari bu derece nisbetsiz bir tereffu göstermemiş, belki bunda ilga edilen süknâ kanununun da tesiri olmuştu. B: gün kiralari tamamen keyfi zevk ve görenek neticesi artmakta devam etmektedir.

Meselenin hayat pahalılığı üzerine tesiri olmasa belki bahsedilmeye değeri olmaz.

Fakat hayat üzerine tesir ederse buna bir setçekmek içtimal bir zaruret olur. Üç, dört odalı [onlar da üç, dört] ve bir çok kusurlar taşıyan evlere 40,50,60,70 lira kira istemek ve almak zann ediyorum ki ancak bir ihtikârdır.

Bu tahammülsüz tereffu üzerine hayli tetkikat yaptım ve ev sahiplerinin başheca iki sebebe istinat ettiklerini gördüm: vergiler ve görenek!

Halbuki bu iki sebep de ikna kuvvetini haiz değildir. Çünkü emlak vergisi o mülkün gyri safi varidatı üzerinden alınır. Bu gayri safi varidat

ertesi sabah Kuruçemişmedeki yalıda olan mülakat hayatımın en lezzetli ve saadetli dakikalarını teşkil eyler.

Hamdi Bey beni çok sevmiş ve teknil itimadını bana vermişti. Büyük âlimin genç ve küçük dostu olmuşum. Beni resim atelyesine götürdü. Atelye yalnız iş tarafında gizli idi. Hamdi Bey burada tablolarını hekesten gizli yapar, Avrupaya sevk ederdi ve oraya değme adamın ayağı giremezdi. Çünkü taasup ejderinden korkardı.

Hamdi beyle yalıda olan mülakatım hergeyi halletti. Paristeki hakkâk Napyei müzeyne merbut Sanayiinefise mektebine muallim aldılar. Haftada dört saat mektepte yeni açılacak hâk sınıfına ders verecek ve sair zamanlarını Serveti Fünunun hakkâkine hasredecekti. Bu veçhile Maarif Nezaretinden sadarete tezkere yazıldı. Dahiliyenin tezkeresiyle birleşerek Sadrazam tarafından Saraya takdim edildi ve mucibince irade çıktı. O tarihin 170 No. takvimi Vakayinde intişar eden resmi ilâm aynen neşreyliyorum:

« Derseadette neşredilmekte olan resimli (Serveti Fünun) gazetesinin ulum ve fünuna ve ziraat ve sanayi ve ticarete ve ihtiraat ve keşfiyatı cideidi mahalliye ve ecnebiyeye dair resimler dercolunmak üzere kut'asının tevsiile beraber gazetenin islahı ve tabolunacak re-

328 senesi yapılan tahrirde vazedilen rakamdır ki altın para hesabı üzerindedir. Bugün bu rakam (6) misli üzerinden hesap görür. Bir altın lira (6) kâğıt liradan çok fazla olduğundan bundan ev sahipleri zarar değil kâr ederler. İşte emlak vergisi bu gayri safi varidatın, ahşaplarda %9 kâğırlerde %12 sından ibaretir ki son zamanlarda bu %13 ve %17 olmak üzere ahşapta %4 kâğırde %5 artırılmıştır.

Fakat buna mukabil kesrimunzamlar kaldırılmıştır ki %2-3 tutan bu munzam kesirler de hesap edilirse zam hakikati halde ancak % (1) veya (2) nisbette demektir. Bu bariz rakam karşısında vergi arttı diye kiralara ayda 10-30 lira zammetmek ne demektir bilmiyorum.

İkinci nokta asıl işin fantazi kısmıdır. Görenek meselesi.

Bir çok ev sahiplerinden şu sözleri büyük bir iztirapla dinledim:

— Efendim filan B. veya filan H. evini (50) liraya vermiş. Bizim evimiz ondan niçin aşağı kalsın!

Halbuki bu evlerin geçen seneki kiracıları bugün istenilen kiranın ancak yarısı kadardır. Kontratların tetkiki bunu derhal isbat edebilir.

İstanbulda yüz binlerce kiracı olduğu ve bunların ekserisini memurların teşkil ettiği düşünülürse bu hale bir nihayet vermenin zarurî olduğunda ittifaq edilebilir. Alâkadar makamların bu mesele ile meşgul olmasını kendi hesabıma rica ediyorum.

Kariimizin bu mektubuna bir şey ilâve etmiyor ve çok dikkate şayan görüyoruz.

simler burada yaptırılmak ve tebai şahanelden san'atı hakke lâyıkile ağâh ehli san'at yetiştirilmek için muvakkaten bir üstat celbi ile mezkûr gazeteyi çıkarmakta olan Ahmet İhsan Beye lüzumu miktarda muavenet akçesi itası ve işbu gazete imtiyazının mumaileyh İhsan Bey namına tahvili ve teferruatının icrası hususunda iradei mekârim adei cenabi padişahi şerefrizi sünuh buyurulmakla bermantuku emri fermanı hazreti şehriyari icrayı icabına teşebbüs ve iptidar kılınıştır. 19 kânunnevel 1307

Hazin ve garip tesadüf! Hatıratımın bu kısmını Değirmenderedeki evimde yazmış matbaama götürüyordum, trende makalemi tekrar okurken vagonun penceresinden Hamdi Beyin çok sevdiği Eski hisar görülüyordu; orada merhumun yapılmış yatığı mezarım, mezarım beyaz taşlarını saran çamları, kendi elile diktiği bir çok ağaçları, yaş dolu gözlerimle seyrederken onun hatırasını candan, gönülden bütün kuvvetimle selâmladım. Koca Hamdi! 38 sene evvel ölediğinin hakiki inikâp şimdi yapıldı, mutlaka ruhun meşuttur.

Ahmet İhsan

[1] Patent Meclisi Maliyede teşekkül ettiği muhtelif bir şeydi. Enebilerden kapitulasyon haricinde Patent yani temettü vergisi alabilmek için Sadrazam Sait Paşanın bir lediydi adeta Mâlîye Nezareti içinde bir ecnebi hükümeti idaresi kuracak idi. Bu meclisin teşekkülüne rağmen Avrupa devletleri gene tehalârinin vergi vermesine razı olmadılar. Patent Meclisi Türk ve ecnebi azaları bir hayli zamanlar iş görmeden içtima eylemiş ve sonra dağılmıştı.

ADLİYEDE

Vefik B. in ölümü davası

Silah uzaktan mı atıldı? Komiser muavinî Ahmet B., rapora karşı « Hayır, yakından attım! » diyor

Temmuzun ikisinde bütün gün şahit dinlenilecek

İstanbul Ağır ceza mahkemesinde dün sabah Hüseyin Pş. zade Ali Vefik B. i öldürmekle maznun komiser muavinî Ahmet B. in muhakemesine başlanmıştır.

Maznun, mahkemeye iki jandarmın muhafazası altında getirildi. Arkasında resim elbisesi vardı. Salon pek kalabalıktı.

Reis Ferit B., isticvap etti. Elli yaşında, evli, bir erkek çocuk sahibi olduğunu, evvelce Kalyoncu şimdi Bostancı mevkiinde komiser muavinî olduğunu söyledi.

Maznunun 449, 450 ve 448 inci maddeler mucibince muhakemesi lüzumuna karar verilmişti. Üçüncü müstantiklikten çıkan muhakeme kararı, maznun vekilleri tarafından salâhiyet noktasından itiraz üzerine muhtelif safhalar geçirdikten sonra, Temyize gitmiş ve ceza heyeti umumiyesi neticede memurların meşhuden ika ettikleri cürümlerden dolayı memurin muhakemat kanununa tabi olacaklarına dair kanunda kayıt ve sarahat olmadığundan kanun dairesinde muamele icrası için evrak ağır cezaya gönderilmişti.

Evrak okunduktan sonra reis Ferit B., maznundan istizah etti: — Ali Vefik Beyi kanun silâh kullanıma salâhiyetinin olmayacağı bir sırada öldürmüşsünüz?

— Bana Jozef isminde bir marangoz geldi. "Masa ismarlıyan bir zat, bunu vaktinde yapmadığım için beni tehdit ediyor," dedi. Kalktım, dükkâna gittim. Ben dışarıda idim, Jozef ilerledi ve bu sırada içeriden Vefik B. çıktı. Elinde bir bıçak vardı. Jozefe savurdu, vurdu. Evvelâ göğsüne, sonra arkasına. Ben atıldım, kolunu yakaladım. Bunun üzerine bana hücum etti. Ben çekildim, o geldi. bir aralık ataletle yürüyordu. Sonra birdenbire deşetlendi. Hayatım kanla, bıçakla tehdit ediliyordu. Kanun bu gibi ahvalde silâhtan istifadeye cevaz vermiştir. İhafa kastile, lâaletayın attım!

— O, bıçağını yere attıktan sonra da siz silah istimal etmişsiniz?

— Ka'tiyen! Ben maznun değilim, masumum. Bigayri hakkın

— Vefik Beyi nefsinizi müdafaa için mi, yoksa emrinize itaat etmediğinden mi vurdunuz?

— Müdafaa nefis için!
— Bıçaktan kaçamaz mı idiniz?

— İmkân yoktu.

Müddei vekillerinden Ekrem B., raporda Vefik B. in Jozefe karşı taarruzunun ehemmiyetsizliği tesbit olduğunu, Vefik B. in komiser hücumunun neden icap ettiği müphem kaldığını kaydetti ve komiserin Jozefin çağırması üzerine dükkâna polis göndermeyip te bizzat girmesinin sebebi ne olduğunu sordurdu:

Ahmet B., "memur azdı, icabında ben de gidebilirdim," dedi ve kendisinin hizmet-

lerinden bahsetti. "Dört mühim katil yakaladım, bir asıldı. Yüzlerce eşirra ile mücadele ettim, muvaffak oldum," dedi.

Beyoğlunda Hamalbaş cad-desinde Yeniyolda bereyan eden vak'ının maktulü, muayene edilmiş, cesetteki kurşunun kısa değil, uzun bir mesafeden atıldığı tayin olunmuştur. Reis Ferit B., bu noktayı da istizah etti.

— Sen iki adım mesafeden hücum ettiğini, vurdugunu söylüyorsun. Halbuki rapor aksini gösteriyor. Kurşunun girdiği yerde yakınlık bile yokmuş. Uzaktan mı attın, yakından mı? Tekrar soruyorum!

— Gayet yakından hücum maruz kaldım, yakından attım.

Müddei vekillerinden İhami B., şöyle dedi.

— Katil hadisesi, bir ailenin mahvına sebep olmuştur. Maznun, lüzum ve zaruret olmadan kasit vaziyetinde hareket etmiştir. Merhumun küçük bir çocuğu kalmıştır. 10,000 lira tazminat istiyor. Sonra hakikati meydana çıkarmak için daha şahitlerimiz var. Vak'a tahkikatı esnasında komiser muavinî, Kalyoncuda makamında idi.

Bazı hukuku umumiye şahitleri nazarı itibara alınmamıştır. Halbuki bunlar olan biteni pek yakından ve vuzubla görmüşlerdir.

Mahkeme, şahitlerin "müzekkeri mahsusa ile," celbi kararile muhakemeyi Temmuzun ikisine bıraktı. O gün birçok şahit dinlenilecektir. Muhakemenin bütün gün sürmesi muhtemeldir.

Aliye H.

Diğer alâkadarlarla beraber yarın dinlenecek

Aliye H. tahkikatına Üsküdar müstantiki Cemal B. devam etmektedir. Evrak tetkik olunmaktadır.

Henüz ne Aliye H. ne Madam Mannik, ne de Mösyo Bergerle diğer şahitler dinlenilmişlerdir. Alâkadarların yarın dinlenilmeleri kuvvetle muhtemeldir.

"Hronika," davası

"Hronika," Rum gazetesi aleyhindeki tahkir davasının rü'yeline dün öğleden sonra İstanbul ağır ceza mahkemesinde devam olunmuştur.

Dünkü celsede davanın mevzuunu teşkil eden yazının, ikibas olunduğu Yunan gazetelerindeki aslına ait noter tercümeleri okunmuş, muhakeme diğere bir tercüme ile bazı evrakın celbi için 29 Haziran sabahına kalmıştır.

Çelik fabrikasını teftiş

Sanayi bankası müdürü Sadettin Bey Sanayi bankasının idaresinde bulunan Çelik fabrikasını teftiş edecektir.

Bu teftişat neticesinde fabrikada bu sene yeni bazı islahat yapılacaktır.

İSTANBULDA GALATADA

RADIUMLambası Ticarethanesine
MAHSUS OLMAK ÜZRE
İMAL EDİLMİŞ DİR**Radium**

İSTANBULDA GALATADA

RADIUMLambası Ticarethanesine
MAHSUS OLMAK ÜZRE
İMAL EDİLMİŞ DİR

Galatada Okçu Musa caddesinde kâin RADIUM LAMBASI ticaretanesinin HAKİKİ RADIUM traş bıçaklarını her yerde arıyoruz.

DİKKAT: 100 adetlik paketlerin üzerinde ticaretanemize ait balâdaki alâmeti farikamızı havi olmayanlar taklittir.

Yeni

İcra ve iflâs kanunu

Şerhi

İstanbul İcra reisi Ahmet Refik Beyin bu mü-kemmel eseri neşrolunmuştur. Mumaileyhin bu husustaki ihtisasına göre eserin mükemmeliyetinden bahsetmeksizsin karilerimize mütaleasını tavsiye ile ictifa ederiz.

Fiatı yüz elli kuruştur. Satış merkezleri İstanbul-da Vakıf, Cihan ve İktisat kütüphaneleridir.

Vapurlar

İngiliz Hüseyin Rüstem

vapurları

Mersin - İzmir - postası

İki bin ton hacmi istabisinde

Rüstemiye namı vapurumuz

İnci ve ikinci ile hususi kamaraları ve lüks salonları ve güverte yolcuları için mahfuz ve rahat mahalleri havi olup

27 Haziran Perşembe

günü saat 18 de Sirkeci rıhtımından hareketle (Gelibolu, Çanakkale, İzmir, Küllük, Fethiye, Alaiye, Antalya ve Mersin) e azmet ve aynı iskelelerle (Anamur ve Silifke)ye uğrayarak avdet edecekler.

Yük ve yolcu için Eminözü Reşadiye caddesinde 12 numaralı İngiliz Hüseyin Rüstem vapurları idarehanesine müracaat. Telefon: İstanbul 2876

Tiyatro ve Sinemalar

Süreyya opereti

Kadıköy Hale tiyatrosunda yarın akşam saat 9,5 da (İstanbul Gülü operet H.Kapocelli.

Matbaamıza gelen eserler

UYANIŞ

Uyanış yirmi dokuzuncu numarası Şirketi Hayriye ve Boğaziçine mahsus fevkalâde nüsha olarak intişar etmiştir.

Şirketi Hayriyenin tesisinden bugüne kadar geçirdiği hayata ve yaptırıldığı vapurlara dair feni ve tarihi malûmatı camî mükemmel bir mecmuâdır.

İçihat

275 inci nüshası intişar etti Ömer Hayyama dair bir makale, Milli İktisat hakkında mühim bir etüt mündericâi arasındadır.

Yeni mektup nümuneleri

Tanınmış muharrirlerimizden Mitat Sadullah beyin eseridir. Pek sade ve doğru bir üslup ile yazılmış resmî, samimî, ticarî ve ailevi en yeni mektup nümunelerini havidir.

Hayat

Her sayfa başı başına bir eser olan Hayat mecmuasının 134 üncü nüshası kıymetli yazılarıyla çıkmıştır.

Evkaf müdürlüğünden:Kilo Cinsi
17500 Koyun eti
4500 Sığır eti
40150 Ekmek
19000 Yoğurt
29000 Süt

Guraba hastanesine lüzumu olan berveçli balâ beş kalem erzak kapalı zarf üsûlüyle münakasaya vâzedilerek temmuzun birinci pazartesi günü saat onbeşte ihalesi icra edileceğinden talip olanların şeraiti anlamak üzere her gün levazım idaresine ve ihale gününde teklif mektuplarını müstahşibin idare Encümenine müracaatları.

[Mektupla da izahat verilir.]

FLİTOKS

BİL UMUM HAŞERATI ÖLDÜRÜR

Kokusu sıhhi ve lâtiftir.

Hacı Bekir zade ticarethanelerinde

— ÇİLEK —

— GÜL —

— KAYISI —

Bu senenin taze meyvalarından reçelleri yapıldı

Bergama belediyesinden.

	Adet	Tul	Arz	Sihan
Yarımt e : (Ü)demiri	22	6,50	0,14	
Korniyer :	44	4,50		
"	50	4,20		
Stor :	2	4,00	2,30	
"	4	2,00	2,50	
Potrel :	4	6,00	0,18 lik	
Çimento :	400	Torba		
Marsilya kiremid	20,000 adet	Marsilya cinsinden yerli		
Mahya(kapak) :	1000	olurisa daha iyi		
Biçme :	48	7,50	0,08	0,18
"	24	5,00	0,08	0,18
"	48	2,50	0,07	0,15
"	62	4,00	0,07	0,15
"	24	2,50	0,15	0,15
"	22	4,00	0,10	0,15
Kadron	850	4,00	0,07	0,07
Tayan tahtası	1150	4,00	0,25	0,00,9
Biçme	20	2,50	0,07	0,15
"	5	7,00	0,08	0,18
"	10	3,00	0,10	0,15

Hal ve mezbahâ inşaatına lâzım olan cinsleri yukarıda yazılı malzemenin pazarlık suretile ve Dikilide teslim olunmak üzere mübayaa edileceğinden taliplerin 3/7/929 tarihine kadar Bergama belediyesine müracaatları ilân olunur.

Şarkın en meşhur

Mahallebiciisi Halim usta

Muhterem müşterilerinden görmüş olduğu ragbete binaen Eminönü ve köprü Üsküdar iskelesine zamimeten Sirkeci ve Bahçekapı ahalisine bir suhulet olmak üzere İstanbulda Dördüncü Vakıf hânı karşısında

LEZZET MAHALLEBİCİSİ

namile bir şube daha açmıştır. Halis koyun sütü ile emil ettiği nefis mahallebi, tavuk göğsü ve sütlaç, kaymaklı ve meyvalı envai dondurmalar ile ehli keyfi memnun edecektir.

Acele satılık matbaa makineleri

Birisini çift battal ve çift kazanlı diğeri çift İstanbul ve çift kazanlı iki matbaa makinesi müsait şeraitle acele satılıktır. Görmek isteyenlerin Sonsaat idare müdürlüğüne müracaatları.

FLIDA sinek, sivrisinek, tahta kurusu, pire, güve ve bütün haşaratı yumurtaları ile katiyen imha ve ifna eder. Leka yapmaz, tesiri kat'i ve kokusu sıhhi ve lâtiftir. FLIDA haşaratı öldüren bütün mayyat arasında birinciliği kazanmış ve Fransa hariciye nezareti ve Türkiye şebhen - derliğince resmen tasdik edilmiştir. San'at ve rekabet âleminde dahi en yüksek mevkii şahadetnamelerle ihraz etmiştir. Çünkü yarı yarıya daha ucuz ve tesiri yüzde yüzdür. Şişesi 50, tenekesi 75 ve pompası 75 kuruştur. Markasına dikkat. Hasan ecza deposu.

Tarsus Belediye - sinden:

Yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulü ile münakasaya vazolunan Tarsus şehrine isale edilecek içme suyu projesinin tahmini müddeti yirmi gün daha temdit edilmiştir. Bedeli münakasa had - di lâyük görüldüğü takdirde 929 senesi Temmuzun onuncu çar - şamba günü saat dört buçukta ihale katiyesi icra kılınacağından bu bapta şeraiti anlamak isteyenler Ankara İstanbul şehre - maları ile İzmir Konya ve Tarsus belediye dâirelerine müracaat eylemeleri ilân olunur.

Ankara (Babıâli) Caddesinde Kiralık daireler

Anadolu ajansının bulunduğu binanın iki katı ayrı ayrı ve ya birlikte kiraya verilecektir. İsteyenlerin (Vakit) idare Müdürlüğüne müracaatları.

Emniyet Sandığı müdürlüğünden:

Emniyet Sandığı Anadolu demir yolları esham ve tahvilâtı terhin ederek para istikraz eden medyunların rehin ilmi haberi ve mühterlerle birlikte 30 Eylül 1929 tarihine kadar Tahmin servisine müracaatları lüzümü ilân olunur.

İstanbul Şehremaneti ilânları

Şehremanetinden: Unkapanı civarında icra edilmekte olan kanalizasyon ameliyatı dolayısıyla Üsküplü ile Unkapanı caddeleri arasındaki Tulumba caddesinin 22 Haziran 929 tarihinden itibaren vesaleti nakliyyeye kapalı bulunacağı ilân olunur.

Bezazıt dâiresinden: Hoşkadem mahallesinde Selimpâşa bahçesi sokakında atık 22 cedit 24 No dört kat ahşap evin hedim ve nakil masrafi alıcıya ait olmak üzere kapalı zarf usulü mübayayede konulmuştur. Almak isteyenlerin şartnamesini görmek üzere fen kalemine müracaat ve ihale günü olan 14 Temmuz 929 pazar günü saat 14 e kadar daire encümenine teklifat ve teminatı havi zarfları tevdi eylemeleri ilân olunur.

Eskişehir nafia başmühendisliğinden:

Sivrihisar Sanköy yolunun 12+450+—17+950 nci kilometroları arasındaki na tamam şose ve köprülerin ikmal ve islahı 10257 lira 34 kuruş bedeli keşifle kapalı zarf usulü ile 17-6-929 tarihinden 7-7-29 cumartesi günü saat on beşe kadar münakasaya vazolunmuştur, talip olanların bedell keşifin %7,5 niebetinde nakden, veya istikrazî dahilli tahvilât ve yahut banka mektubu ile ve tanınmış bir fen memurunun inşaat nezareti fenniyesini deruhte ettiğine dair teahhütnamesinin teklifnameye left lâzımdır.

Yapılacak işlere ait tafsilât almak, proje, evrakı keşfiye ve şartnameyi görmek isteyenlerin Nafia başmühendisliğine müracaat eylemeleri lüzümü ilân olunur.

Posta telgraf levazım müdürlüğünden :

1 — Çanakkale haricindeki adalar arasında bulunan kabloların tamirinde kullanılmak ve asgari bir ay müddetle isticak olunmak üzere münakasaya vâzedilmiş olan bir vapur için teklif olunan ücret fahiş görüldüğünden pazarlıkla isticari takarrür etmiştir.

2 — 25 Haziran 929 salı günü pazarlık icra olunacağından taliplerin mezkûr tarihte ve saat 14 te yeni postanede mübayaa komisyonuna müracaatları

Halkalı Yüksek Ziraat mektebi rektörlüğünden: Yerli cinsinden kir renkte sekizer yağında iki röl araba beygiri hazırlanan yirmi dokuzuncu cumartesi günü saat on beşte mübayayede ve pazarlık suretile satılacağından talip olanların halkalı ziraat mektebinde çiftlik heyeti idaresine müracaatları ilân olunur.

Bakteriyolog Do. İhsan Sami

Bakteriyoloji laboratuvarı Pek dakik kan tahlilâtı. (vâserman temüllü) küreyvat tadadı, tifo ve isitmâ hasta - lıkları teşhisi, idrar, balgam, cerahat tahlilâtı, Ultra mikroskopi ile frengi baharisi, kan çıbanları ve ergenlik için hususî aşilar. sütüne muayyenesi yapılır.

Çivanyolunda SultanMahmut türbesi karşısında telefon ls. 981

Satılık köşk

Göztepeden Erenköyüne giden caddede üstünde beş dönüm bahçeli on odalı Kolsuz Ethem Paşa köşkü satılıktır. Görmek isteyenler içindeki bekiyye fiyat için gülhané hastanesinde Dr. Ahmet Hamide müracaatları.

Tatın ihisar idaresi İstanbul

Mabarlüğünden: 8 Haziran 929 tarihinde neşrolunan 1485 numaralı kanun mucibince bütün ve mamulâtı saire beyiye tezkere ile verileceğinden: 1 - Harp malûlleri ve şehit yetimleri ve malûl müteakidinden bizzat bayilik yapmak isteyenlerin ön - müzdeki temmuzun sekizine kadar müracaat eylemeleri. 2 - Açmak istenilen dükân müsteterinin malî işe tapu senedini, müstecir olduğu takdirde kon - fütatısını irae edecekler. 3 - Tezkereilerin teccidi müddeti müdur etmekte olduğundan azami olarak tayin olunan işbu müddet zarfında müracaat olunmadığı takdirde hakkı hazineyi muhafaza için ahara verilecek tezkerelelerden dolayı serdolu - fiacak itirazatın hükmü olmyaca - çım ilân ederiz.

Aziz karilerimize Memnûn olunuz!

Gümrük tarifesinin değişmesinden mukaddem ucuz fiatla giyinmek taline nail olacaksınız. Yaza mahsus safi yünden mamul İngiliz kumaşlar ve büyük numerotalar gelmiş ve fabrika fiatına satılmaktadır. Bu müstesna fırsattan istifadeye müracaat ediniz, depoziteri: Galatada Topçular caddesinde 53 numaroda Bebek tramvay durağı karşısında.

Tayhman Biraderler

Kumaş Ticarethanesi

Türk mektepleriyle faydalı eserlerin ilanlarında %20 tenzilat yapılır

Büyük ve ya bir çok defa için verilen ilanlarla hususî mahiyetteki ilanların ücreti idare ile kararlaştırılır.

Gazetemize hususî ilan kabul eden yer: H. S. H. İlanat acentesi.

İLAN TARİFESİ

Satırı	Kuruş
6-8 inci sayfa	19,50
9	20
10	25
11	30
12	40
13	50
14	60
15	70
16	80
17	90
18	100
19	110
20	120
21	130
22	140
23	150
24	160
25	170
26	180
27	190
28	200
29	210
30	220
31	230
32	240
33	250
34	260
35	270
36	280
37	290
38	300
39	310
40	320
41	330
42	340
43	350
44	360
45	370
46	380
47	390
48	400
49	410
50	420
51	430
52	440
53	450
54	460
55	470
56	480
57	490
58	500
59	510
60	520
61	530
62	540
63	550
64	560
65	570
66	580
67	590
68	600
69	610
70	620
71	630
72	640
73	650
74	660
75	670
76	680
77	690
78	700
79	710
80	720
81	730
82	740
83	750
84	760
85	770
86	780
87	790
88	800
89	810
90	820
91	830
92	840
93	850
94	860
95	870
96	880
97	890
98	900
99	910
100	920

AĞORE ŞARTLARI:

Türkiyede Hariçte	Kuruş	Kuruş
1 Aybıtı	150	000
3	400	800
6	750	1450
12	1400	2700

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuzdur

Gazeteye gönderilecek mektupların üzerine idare içinse (idare) yazıya atsın (Yazı) karari konulmalıdır

Basılmayan mektupların isdesinden kıymetli-makademesiz mektuplara konulmuş paraların kaybolmasından ve ilanların mündericatinde idare mesul değildir.

Bu geceki ay İstanbul, Babiâli, Ankara caddesinde "Vakit" yurdu

tel:1970 (idare işleri) 1971 (yazı işleri) • telgraf: VAKIT posta kutusu: 45-

Borsalar 22 Haziran 1929

Nukut		Açıldı		Kapandı	
1 İngiliz lirası	1004	75	1005	00	
1 Dolar	206	00 25	206	00 25	
20 Yunan dirahmı	53	92 50	53	92 50	
1 Rayhemark	49	00 25	49	00 25	
1 Avusturya şilini	29	00 50	29	00 50	
20 Ley Romanya	24	37 50	24	37 50	
20 Levâ Bulgar	29	00 50	29	00 50	
1 Fefemenk florini	92	50	92	50	
20 Fransız frangi	162	00 50	162	00 50	
20 İtalyan lireti	216	50	216	50	
20 kuron Çeko - Slovakya	122	50	122	50	
1 Çervonets « Soviyet »	0000		0000		
1 Zeloti « Lehistan »	22	50	22	50	
20 Dinar « Yugoslavya »	72	50	72	50	
20 Belçika frangi	115	00 00	115	00 00	
1 Pezeta İspanya	29	50	29	50	
20 leviçre frangi	790	00	790	00	
1 Mecidiye					

Çek		Açıldı		Kapandı	
Londra üzerine bir İngiliz lirası kuruş	1008	75	1006	00	
Nevyork 1 Türk lirası dolar	0 43	00 25	0 48	00 25	
Paris frank	12	32 50	12	32 50	
Milano liret	9	21 00	9	21 00	
Berlin mark	2	02 25	2	01 50	
Sofya leva	66	62 50	66	00 50	
Bruksel belka	3	47 00	3	42 50	
Amsterdam florin	1	19 75	1	16 75	
Cinevre frank	2	49 25	2	50 25	
Prag kuron	16	17 50	16	22 50	
Viyana ellin	3	41 50	3	42 50	
Madrid pezeta	3	44 00	3	44 80	
Vargova zeloti	4	28 00	4	29 25	
Atina dirahmi	56	95	56	6	
Bükreş 20 ley krus	24	62 50	24	62 50	
Belgrat Türk lirası dinar	27	25 00	27	32 50	

Tahviller		Açıldı		Kapandı	
İttihak tahvili « vadeli »	92	75 00	92	75 00	
Dünyu muvabide	184	00 00	183	50 00	
İkramiyeli demiryolu	7	00	7	00	
İstanbul tramvay şirketi		25			
Rihtim Dok ve Antirepo					
İstanbul anonim su şirketi					

Hisse senetleri		Açıldı		Kapandı	
İç bankası	12	30	12	30	
Osmanlı bankası	187	00	187	00	

Ticaret ve zahire borsası

Okkası		Azaml		Asgarî	
fiatlar		K. P.	K. P.	K. P.	K. P.
— UN —					
Buğday % Çavdarlı	00-00	18 00	18 00		
Yumusak	00-00	00 00	00 00		
Kızılca	00-00	00 00	00 00		
Sünter	00-00	00 00	00 00		
Sert	00-00	17 30	15 00		
Dönme	00-00	00 00	00 00		
Sert mahul	0-00	00 00	00 00		
— ZAHİRELER —					
Çavdar	14 00	44 00			
Arpa	10 00	10 00			
Mısır	15 20	15 20			
Yulaf	00 00	00 00			
Fasulye	00 00	00 00			
— HUBUBAT —					
Şuam	00 00	00 00			
Kn şeml	00 00	00 00			

İstanbul mıntakası maden mühendisliğinden:

Bahkesir Vilâyetinin Taş kariyesinde kâin olup Hükümet mali bulunan Kükürt madeni,

(1 — İmtiyaz kararname tarihinden itibaren bir sene zarfında (125,000) lira sermaye ile teşkil olunacak Türk şirketine hukuku devredilmek ve şirketin teşekkülünden itibaren bir sene zarfında maden sahasının 1 - 5000 mikyasında Topografik ve jeolojik haritası yapılarak neticesi bir raporla bildirilmek ve bu tetkikat neticesine nazaran imalât projeleri yapıp vekâlete verilmek,

2) — İkinci sene nihayetinde ihzârı ameliyat bitmiş ve imalâta başlanmış olmak

(3 — Üçüncü seneden itibaren senevi aşgârî (2000) ton mu-saffa kükürt çıkarılmak ve işbu taahhüdâtı teminen Millî bankalardan birinin (5000) liralık teminat mektubu verilerek şartile taliplerine ihale edileceğinden taliplerin temmuzun 15 inci pazartesi günü saat 15 şe kadar azamî tekliflerini kapalı zarfla İktisat vekâleti maadin işleri umum müdürlüğüne vermeleri.

ALTINCI BÜYÜK
Tayyare piyankosu
6 İNCİ KEŞİDE: 11 TEMMUZDADIR
BÜYÜK İKRAMİYE:
200,000 LİRADIR
AYRICA: 50,000, 40,000, 30,000, 20,000, 15,000,
10,000 LİRALIK İKRAMİYELER VE 100,000
LİRALIK MÜKÂFAT
Bu keşidede cem'an: 33,000
numara kazanacaktır

Haseki ve Cerrahpaşa hastaneleri sinir hastalıkları mütehasısı
SİNİR HEKİMİ ŞÜKRÜ HAZİM
İstanbul Sultan Mahmut Türbesi. Telefon: 2622

Türkiye İş bankası
Sermayesi tediy edilmiş 400000
liradır Umumi müdürlük
Ankara
Şubeleri:
ANKARA ADANA AYVALIK
İSTANBUL TRABZON KAYSERİ
İZMİR GİRESON MERSİN
SAMSUN EDREMIT BURSA
BALIKESİR ZONGULDAK
Müsadif muamelât, kumbaralar kasalar

Yeni çıkan Kırmızı kordonlu ANKARA RAKISINI

Bir kere tecrübe ediniz çok memnun kalacaksınız. Her gazino ve her bakkalda bulunur.

Ankara deposu: Bomonti bira deposudur

İLAN		Bedeli		İhalei katiye tarih saat	
Azmi kilo	Esğârî kilo	12420	1638	1	15
103500	77580	12420	1638	1	15
46800	35280	1638	1	16	16
68400	51120	4104	1	17	17

VAKIT
NEŞRİYATI
MURACAAT YERİ VAKIT YURDU

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinden:

İdaremize lüzumu olan «100,000»yüz bin ton maden kömürünün münakasası 7 temmuz 1929 pazar günü saat (16) da Ankara'da Umumi idare binasında icra edilecektir. Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve teminatı muvakkatelerini mezkûr tarihte saat (15,30)a kadar Umumi idare yazı işleri müdürlüğüne vermeleri lazımdır. Talipler münakasa şartnamelerini (250) kuruş mukabilinde Ankara'da malzeme dairesinden Haydarpaşada, Haydarpaşa mağazasından tedarik edebilirler.

Edirne belediyesinden:

13907 lira 77 kuruş bedeli keşifli yeniden inşa edilecek fevri mezbaha binası yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulüne münakasaya konulmuştur. Talipler proje ve şartnameyi belediye muhasebe dairesinde görebilirler. Talipler ilk teklif edecekleri bedelin yüzde yedi buçuğu nispetinde teminat akçesini veya banka mektubunu ve teklifatını havi pullu varakayı bir zarf derunine koyup üzerine mezbaha inşası diye yazarak belediye meclisine tevdi eylemeleri ilân olunur. İhale 9 Temmuz 929 tarihinin müsadif salı günü saat 16 dadır.

1929 VAKIT TAKVİMİ 1929
Haziran
Muharrem: 15 Burg: Seretan
Ayın doğuşu 20,54 Ayın batışı 5,51
Pazar
Namaz vakitleri
Sabah Öğle İkindi Akşam Yatsı İmsak
4,29 12,16 16,17 19,44 21,49 2,08
Bugün doğanlara isim:
Erkek: Beyhan Ziyet
Günün nasihatı:
Pişmiş aya su katılmaz
Bugünkü hava:
Rüzgâr mütehavvil, hava açıktır
Mes'ul müdür: Refik Ahmet

"Vakt",ın 23 Haziran 1929 tefrihası: 78

Adını kaybeden adam

Muharriri: Vere Stakpul

Plânını uzunca muhakeme etti; artık hazırlandığına kanaat getirince hasta bakıcıya seslendi, ve "Direktörü görmek istediğini" söyledi.

— Bizzat doktor "Hover", le mi görüşmek istiyorsunuz?

— Evet..

— Bundan basit bir şey yok. Kendisine haber göndereyim.

Bir zil çaldı. Gelen hizmetçi hasta bakıcıdan talimat aldıktan sonra uzaklaştı.

Beş dakika geçti. Kapı açıldı. İçeri bir mösyö girdi. Bu zatın manzarası hoştu. Yeni traş olmuştu. Henüz elli yaşında idi. Arkasında bir takım mavi elbise göğsünde bir çiçek vardı. İşte tımarane müdürü doktor Hoverin görünüşü bu idi. İyi bakılacak olursa, diğer insanlardan farklı bir noktayı müşahade olunurdu. Koyu mavi olan gözlerinin bakışı

bıçak gibi keskindi. Bu bakış müdevver çehresindeki tatlı tebessümlü taban tabana zıt idi.

"Cones", ayağa kalktı. — Doktor Hoverle müşerref oluyorum değil mi?

Diğeri samimane cevap verdi:

— Buyur aziz mösyö... Hava güzel değil mi? Bu sabah nasılsız bakalım?

"Cones", dedi:

— Ah! pek iyiyim! Maamafih sizinle hususî bir mülâkatta bulunmak isterdim.

Gidip aralık duran yatak odası kapısını kapadı, ve devam etti:

— Kimsenin sözlerimizi duymaması bizzat menfaatiniz icabındandır. Hasta bakıcı bitişik odada... Ne konuşacağımızı duyması mümkün değil mi?..

"Hover", umursuz bir tavırla dedi ki:

— Asla duyamaz... merak etmeyiniz... Tımaranê müdürü has-

talarının tutarlarına mahrem şeyler söylemek istemelerine, hükümdarlık taslamalarına, şikâyet etmelerine alıştı. Fakat "Cones", in atideki sözleri söylemesine asla muntazır değildi. "Cones", dedi ki:

— Her şeyden evel şunu size söyleyeyim ki buraya getirildiğimden dolayı şikâyette bulunmak niyetinde değilim. Başına geldi ise kendi kabahatindedir. Tuhaflik etmek istedim. Hadisatın bu dereceye varacağını, ve beni zorla faka bastırarak şakadan ortaya attığım nam altında buraya kapatılacağımı sanmıyordum.

"Hover", nezaketle sordu:

— O isim ne idi ki?

— Cones, Viktor Cones..

— Ya! şu halde eğer Viktor Cones değilseniz, kim olduğunuzu bana söyleyebilir misiniz?..

— Kim miyim?.. Evet.. Neden sorduğunuzu anlı-

yorum.. Ben Kont dö Roçesterim.

Darbe yerinde vurulmuştu. Fakat Hoverin yüzünde hiç bir taaccüp eseri gözükmedi. Dedi ki:

— Pekâlâ.. Şu halde neye kendinize "Cones", süsü verdiniz?..

— Söyledim yal. Şaka etmek istiyordum. Biraz hoşça vakit geçirmekten başka maksadım yoktu. Fakat herkés bunu yuttu.

Sinirlerimi teskin etmek vesilesile bana bir ilâç içirdiler. Deli olduğumu sanıyorlardı. İçtim... Ne halde buraya geldiğimi şüphesiz görmüşsünüzdür.

"Hover", manalı manalı öksürdü. Aklını kaybedenlerin türlü türlü, işitilmemiş hilelerine vâkıfı; aynı zamanda yeni misafirini kendisine takdim için rapor vermiş olan "Simis", ve "Trapson",un ilimlerine fevkalâde itimat ederdi.

Bundan başka "Hover", hiç olmazsa "Cones", kadar

iyi fikirli bir adamdı. Hakiki olduğuna emniyet verecek bir tavırla dedi ki:

— Hayretimi mucip oluyorsunuz.. Şaka ettiniz öyle mi? Fakat niçin?..

"Cones", dedi ki:

— Doğrusu hareketim çok saçma idi.. Ahmakçasına bir şey.. Gördünüzüza sonu ne oldu!

Doktor "Hover", "Cones",in kaçamaklı cevap verdiğini sezmişti. Fakat farkına varmamış gibi durdu. Görünüşte malâyani mahiyette olan bir takım sualler sordu.

"Cones", böyle bir şaka yapmasını vicdanen münaşip buluyor mu idi? Saçma bir harekette bulunduğu halde işler bozulunca neye hareketinden vaz geçmişti?

Hafızası evelki kadar sağlam mı idi? Kont dö Roçester olduğuna fikren tamamen emin mi idi? Bu bapta asla şüphesi yok mu idi? Ya biri çıkar da Kont

dö "Roçester", olmadığını iddia eyerse bu müddeyi iskât edecek delillere malik miydi. Tam tafsilât verebilecek mi idi?.. "Hover", diyordu ki:

— Meselâ farzedelim ki, ben sizin mevkinizi tutmak isteyim ve size: "Siz mösyö Conesiniz!.. Kont dö Roçester olan ben im!.. diyeyim. Hakkınız nasıl müdafaa edeceksiniz? Bunu zise sormaklığında bir maksat var. Bakalım sizin şaka telâkki ettiğiniz şey hafızanın zayıflaması, yorgunluk ve sui istimalden münbais bir ihtilâli dimağî değil mi? Böyle haller haftalarca ve bazen de aylarca dimağda iz bırakırlar.

Bundan başka diğer bir noktaya da nazarı dikkatinizi celbetmeliyim. Şaka olsun olmasın; buraya mösyö "Cones", olduğunuzu iddia ederek geldiniz. Şu halde mösyö "Cones", olmadığınızı ispât eylemeniz icap eder kanaatindeyim. Bunu anlıyorsunuz yal..

— Şüphesiz... Doktor mesurane dedi ki:

— Şu halde mösyö "Cones", olmadığınızı bana ispat ediniz.

— Bunu nasıl yapabilirim?..

— Bundan basit bir şey yoktur.. Eğer kont dö "Roçester", iseniz müsaadenizle soracağımı suallere cevap veriniz. Bankerinizin adı nedir?

— "Kut"...

"Hover", kont dö "Roçester",in bankerinin ismini bilmiyordu. Fakat cevabın düşünmeden verilmiş olması doğruluğuna delildi.

Bundan başka böyle ani cevap veriş aklın yerinde olduğuna delildi. Bu sefer daha ziyade malûmattar olduğu bir mevzua intikal etti.

— Kaç birader ve kaç hemşireniz var?..

Eyyahl.. "Cones", buna ne cevap vereceğini bilmiyordu.

"Hover",in nazif nazarları altında gözlerini indiridi. (Bitmedi)